Opłata pocztowa uiszczona ryczałtem.

Najer Folksblat פרייז 20 גראשען

היינט 8 זייטען

נייער פאלקסבלאט

אומפארטייאישע פאליטיש - געזעלשאפטליכע טאג - צייטונג

Nr. 111/1406 | Łódź, Niedziela 13 maja 1928 r | זעקסטער יאהרגאנג | לאדז, זונטאג כג אייר תרפ"ח | Nr. 111/1406

אדרעס פון רעדאקציע און אדמיניסטראציע: לאדז, פעטריקאווער 21, טעל. 71-24.

Adres redakcji i administracji: Łódź Piotrkowska 21, tel. 2471.

Z intencji zaślubin
p. D-ra **Markusa Wahrhafta**
z p. **Eugenją Wiślicką**
życzy wiele szczęścia
Rodzina Hochberg.

צענטראלער סוחרים- און פאבריקאנטען-פערבאנד
אויף דער לאדזער וואיעוואדזטווא, פיעטריקאווער 10.
סוחרים- און פאבריקאנטען-באנק, פיעטריקאווער 41.

היינט, זונטאג, דעם 13-טען מאי צו דער ערשטער יאהרצייט פון אונזער לאנגיעהריגען און אונפערגעסליכען פרעזעס פון אונזער פערבאנד

ב. ע. מארא פרעהליך

קומט פאר אויפ'ן בית-עלמין 12 א זייגער בייטאג אזכרה און עס וועט גע-שטעלט ווערען א מצבה. מיר פאדערן אויף אלע אונזערע מיטגלידער, פינקטליך 12 א זייגער צו קומען אויפ'ן בית-עלמין.

די פערוואלטונגען.

צוליב דער יאהרצייט אין דער פערבאנד געשלאסען פון 12 ביז 4 נאכמ.

וויכטיג פאר זייפענזידער!
צו פערקויפען:
1 וואגאן קוקורוזען-אייל
טעכנישע ווארע
אויף לאגער ביי:
„PÓŁNOCNE TOWARZYSTWO TRANSPORTOWE"
Jerzego 8.
ענצעלנע פעסער קענען אויך אבגעגעבען ווערען
JACOB ABERSTEIN
Łódź. Andrzeja 32, Tel. 18-31.

צו דער חתונה פון אונזער שוועסטערן-טאכטער
שרה ה. ראזענבלום
מיט ה' יעקב א. ליטמאנאוויטש
ווינשען א הערציגען מזל-טוב און א עוויגעס גליקליך לעבען
פ. קערש און פרוי

די אלע, וואס האבען אנטייל גענומען אין אפגעגעבען דעם לעצטען כבוד אונזער טייערער מוטער, שוויגערמוטער, גרויסמוטער און טאנטע

נ. ע. נחמה פייגע לוריע

גאנץ בעזונדערס דעם אבערקאנטער ה' אלטערמאן, ווי אויך דעם ה' חיים איינהארן פאר זייער ווארימען הספד דריקען מיר אויס אונזער טיפסטען דאנק.

די טיפטרויערנדע פאמיליע,

א הערצליכען מזל טוב
ווינשען מיר אונזערע פריינד ה' מאיר גערעכטיגער מיט זיין פרוי טויבע צו דער חתונה פון זייער ליבער טאכטער
גיטעל מיט ה' **אברהם ווזשיצקי**
וועלכע איז פארגעקומען מאנטאג דעם 7 מאי, ווינשען מיר זיי פיל גליק.
הערש גראסמאן, פרוי און קינדער.

פאהרט איהר אויף ערהאלונג געדענקט!
דאס איהר מוזט איינקויפען אייערע קאסמעטיק
ווי: פערפומען, זייפען, געזיכטס-קרעמען, פודער
נור אין די ביליגסטע קוועלע פון דער ערשטער קאנקורענץ-פערפומעריע
S. BUCHWEITZ, PIOTRKOWSKA 22
Telefon Nr. 31-43.

עפענטליכע אויפפאדערונג!
אזוי ווי איך בין געוועזען ביים אמשינאווער רבי'ן שליט"א מיט מיין געוועזענעם שותף, גאר'ן סוחר משה טאנדאווסקי פעטריק. 25 וועגען די שטייער און אברעכנונגס-פראגען און דער רבי האט געהייסען מיר זאלען דעם ענין ערלעדיגען דורך א שידס-געריכט אדער דין-תורה, נאך עטליכע מיינע אויפפאדערונגען פון מודה-הוראה און אויך פון ה' נאטאן מארגאליס צו קומען צו א שידס-געריכט איז ער נישט געקומען, דעריבער פאדער איך איהם יעצט צום לעצטען מאל אויף צו קומען היינט זונטאג ד. 13 מאי ד. י. 9 א זייגער אוונד צו ה' נאטאן מארגאליס שענקעוויטשא 10, כדי דעם סכסוך ענטגילטיג אויסצוגלייכען. אין געגענפאל נעהם איך פון מיר אראפ די גאנצע פעראנטווארטליכקייט פאר די ווייטערע פאלגען.
ג. דזשאלאשינסקי פעטריקאווער 31. 239

Dr. med.
NIEWIAŻSKI
Sienkiewicza 34
tel. 59-40.
ספעציאליסט פאר סיפיליס טריפער און הויט-קראנקהייטען בעהאנדל. פון מענער-שוואכקייט נעמט אן פון 5—9 אוונד

דערמיט דריקען מיר אויס דעם טיפסטען ביילייד אונזער גבאי פון שוהל און מיטגליד פון „לינת הצדק" ר' **יהודה** ווי אויך זיין ברודער **מרדכי בערמאן** צוליב דעם טויט פון זייער **מוטער**
שרה ז"ל
המקום ינחם אתכם בתוך שארי אבלי ציון וירושלים.
די פערוואלטונג און מתפללים
פון „לינת הצדק".

Dr. med.
STUPEL
Szkolna 12
ספעציאליסט פאר הויט-, האר- און ווענערישע קראנקהייטען, מענער-שוואכע, לישיי און ראק, רענטגענשטראהלען און קווארץ-ליכט, עלעקטרא-טעראפיע. נעמט אן פון 12 ביז 3 נאכמ. און פון 6 ביז 9 אין אוונד

הנהלות הגמנסיות
של החברה ליסוד בתי ספר תיכונים עברים בלודז
מודיעות, כי בקשות הכניסה מתקבלות כדלקמן:
בלשכת הגמנסיה הראשונה לנערים, מגיסטרצקה 21
בלשכת הגמנסיה השניה לנערים, מגיסטרצקה 22
בלשכת הגמנסיה לנערות, פירמוביץ 7
לפני הצהרים בשעות העבודה.
בחינות הכניסה תחלנה ביום א' סיון ש. ז. (20/V 1928)

פאליטישע אמנעסטיע אין פוילען.

וו א ר ש א, 12. (טעלעפאניש פון אונזער קארעספאנדענט). צוליב דער 10-טער יאהרצייט פון דער פוילישער אומאפהענגיגקייט האט די רעגירונג צוגעגרייט א געזעץ-פראיעקט וועגען אמנעסטיע פאר פאליטישע פערברעכער, וועלכער וועט אין די נאהענטסטע טעג איבערגעשיקט ווערען דעם סיים צו בעשטעטיגען.

אויף דער פרייטאגדיגער זיצונג פון מיניסטאר-רען-ראט איז דער אמנעסטיע-געזעץ ענטגילטיג בעשטעטיגט געווארען. פון דער אמנעסטיע וועלען גענייסען:

1) די פאליטישע פערברעכער פון יאהר 1919 און 1920.

2) קאמוניסטישע (א חוץ שפיאנען), וועלכע זענען פער'משפט געווארען פאר'ן 3. מאי 1926.

3) יוגענטליכע קאמוניסטען, יונגער פון 17 יאהר.

4) אדמיניסטראטיוו בעשטראפטע אויף געלד-שטראפען און טורמע ביז 3 חדשים.

אייביגע תפיסה וועט פערביטען ווערען אויף 15 יאהר תפיסה. צום טויט-פער'משפט'ע וועט די שטראף פערביטען ווערען אויף אייביגע תפיסה.

די אמנעסטיע איז נישט חל אויף מיליטערישע פערברעכענס; אויף די וואס זענען צוליב אויסמיידען מיליטער ענטלאפען קיין אויסלאנד; אויף פער'משפט'ע פאר פאלש געלד, באנדיטיזם, פאר האנדעל מיט לעבעדיגע סחורה, פאר מעקלעריי ביי פראסטיטוציע, פאר שמוגעל, פאר מיסברויכען פון בעאמטע. ס'ווערען אויך נישט אמנעסטירט קיין שטראפען פון פינאנץ-אמטען.

ווידער געעפנט די בצלאל-שולע אין ירושלים.

י ר ו ש ל י ם. 12 (טעלעגראפיש דורך י.ט.א.) די בצלאל-שול, וועלכע איז געווען געשלאסען 7 חדשים איז ווידער געעפנט געווארען א דאנק דער אונטערשטיצונג פון ארדען „בני-ציון" אין אמעריקא.

קאנפערענץ פון מארשאל פילסודסקי

מיט'ן אויסערן-מיניסטער זאלעסקי.

וו א ר ש א, 12 (טעלעפאניש פון אונזער קא-רעספאנדענט) דער מארשאל פילסודסקי האט, פאר'ן אפפאהרען אויף אויסרויה, אויפגענומען אויף 2-שעה'דיגער קאנפערענץ דעם אויסערן-מיניסטער זאלעסקי, וועלכער האט דעם מארשאל אפגעגעבען א בעריכט וועגען די אקטועלע פראגען פון דער פוילישער אויסערן-פאליטיק.

היינט וועט דער מארשאל אויפנעהמען דעם רומענישען געזאנדטען דאוויל, מיט וועלכען ער וועט ארומרעדען די לאגע אין רומעניען און די פויליש-רומענישע בעציהונגען.

וו א ר ש א, 12 (טעלעפאניש) היינט האט דער מארשאל פילסודסקי געמאכט א שפאציר צו-פוס פון אינספעקטאריאט צום בעלוועדער און צוריק.

בודזשעט פון קריגס- און בילדונגס-מיניסטעריום

אין דער בודזשעט-קאמיסיע פון סיים.

וו א ר ש א 12 (טעלעפאניש) די בודזשעט-קאמיסיע פון סיים איז צוגעטרעטען צו בעטראכטען דעם בודזשעט פון קריגס-מיניסטעריום, דער ער-שטער האט גענומען א ווארט דער וויצע-קריגס-מיניסטער גענעראל קאנאזשעווסקי, וועלכער האט ערקלערט, אז דער מארשאל פילסודסקי אליין האט געוואלט אונבעדינגט אליין פארשטעלען דער קא-מיסיע דעם בודזשעט פון זיין מיניסטעריום, ליי-דער האט ער פון דעם געמוזט רעזיגנירען, נאכ-דעם האט געגעבען. קאנאזשעווסקי אפגעגעבען א לאנ-גען בעריכט וועגען די ארגאניזאציע-ארבייטען, וואס זענען אדורכגעפיהרט געווארען אין דער ארמעע אין פערלויף פון די לעצטע 2 יאהר. דאס האט דער וויצע-מיניסטער ערקלערט, אז די דורכגעפיהר-טע סטוריעס וועגען פערקירצען די אקטיווע מיליטער-דינסט צייט האבען דערוויזען, אז דאס וועט קענען געשעהען ערשט נאכ'ן רעאליזירען פון א רייה בעדינגונגען, וועלכע מ'קען נישט רעאליזירען ביי דער איצטיגער פינאנציעלע לאגע פון דער מלוכה. דער רעדנער האט ווייטער אנגעוויזען, אז די ארמעע איז א שולע, אין וועלכען עס ווערען געלערענט די רעזערווען וואס דארפען זיך שטעלען שפעטער אין די רייהען און גלייכצייטיג מוז די ארמעע אויסבילדען אנפיהרער. די צוקונפטיגע מל-חמות וועלען זיין מלחמות פון גאנצע פעלקער, דעריבער דארף מען דעם בודזשעט פון קריגס-מיניסטעריום בעהאנדלען נישט נאר פון מיליטע-רישען שטאנדפונקט.

נאכ'ן וויצע-מיניסטער האט דער רעפערענט רעפ. קאשטשאלקאווסקי פארגעשטעלט דעם בוד-זשעט פון קריגס-מיניסטעריום, וועלכע האט אין די אויסגאבען א סומע פון איבער 764 מיליאן זלאטים.

אויף דער נאכמיטאג-זיצונג איז פארגעקומען די אפשטימונג איבער'ן בודזשעט פון בילדונגס-מיניסטעריום. עס איז בעשטימט געווארען 7 מיל-יאן זלאטים אויף שטיצע פאר פריוואטע פראפעסיאנעלע שולען, נאכדעם איז דאס ערשטע מאל אין דער געשיכטע פון פוילען בעשטימט געווארען אין בודזשעט 10 מיליאן זלאטים אויף פיזישע ערציהונג און ספארט-צוועקען.

עס זענען אדורכגעפאלען די פארשלאגען וועגען פער'מלוכה'שען די שולען אין באריסלאוו און לארז און וועגען בעשטימען א סומע אויף גרינדען א פאליטעכניקום אין לארז.

וו א ר ש א, 12 (טעלעפאניש פון אונזער קא-רעספאנדענט) אויף דער היינטיגער זיצונג פון דער בודזשעט-קאמיסיע איז בעשלאסען געווארען צו שטרייכען דעם גאנצען דיספאזיציע פאנד פונ'ם אינערן-מיניסטער און ס'זענען אנגענומען געווארען א גאנצע רייה רעמאנסטראציע פארשלאגען און אויסבעסערונגען פון די דעפוטאטען פראגער (פ. פ. ס.) און באגינסקי (וויזוואלעניע) דעם רעפעראט איבער דער פראגע אויפ'ן פלענום פון סיים האט איבערגענומען רעפ. פראגער.

אין אווענד איז פארגעקומען א קאנפערענץ אין וועלכער ס'האבען זיך בעטייליגט דער אינערן מיניסטער סקלארקאווסקי, וויצע אינערן מיניסטער, וויצע פרעמיער בארטעל, פולקאווניק סלאוועק און דער רעפערענט פון דער קאמיסיע.

הובער און סמיט

קאנדידאטען אויף אמעריקאנער פרעזידענט.

נ י ו - י א ר ק, 12 (ספ. טעל.) לויט דעם ענט-גילטיגען בעשלוס האט די רעפובליקאנער פארטיי ארויסגערוקט אלס קאנדידאט אויף פרעזידענט פון די אמעריקאנער שטאטען דעם איצטיגען האנדעלס-מיניסטער הערבערט הובער.

די דעמאקראטישע ריכטונג שטעלט ארויס די קאנדידאטור פון ניו-יארקער גובערנאטאר סמיט, וועלכער איז בעקאנט אלס פרעכטיגער רעדנער.

שלום אש אנגעקומען קיין רוסלאנד.

מ א ס ק ו א. 12 (י.ט.א. טעלעגראפיש) דא איז אנגעקומען שלום אש, וועלכער קלויבט זיך אויף א רייזע אין די יודישע קאלאניעס אויף קרים.

מורא'דיגע וואלד-שרפה אין דייטשלאנד.

ב ע ר ל י ן. 12 (ספ. טעל.) נעכטען נאכמיטאג האט אין דייטשקראנע אויסגעבראכען א מורא'דיגע שרפה אין די גרויסע וועלדער. דאס פייער האט זיך פערשפרייט מיט אן אונגעהויערער שנעלקייט און האט שוין אין אווענד ארומגענומען א שטח פון 8 טויזענד מארגעס. ביז איצט איז נישט קו-קענדיג אויף דער גראנדיעזער הילפס-אקציע דאס פייער נאך נישט איינגעלאשען געווארען.

א שרפה אין יודישען קווארטאל אין קוטאיס.

ר י ג א, 12. (ספ. טעל.) אין יודישען קווארטאל פון קוטאיס אויף קאווקאז, איז אויסגעבראכען א גרויסע שרפה, וועלכע האט פערניכטעט 300 הייזער. 3 פערזאן זענען פערברענט געווארען 8 – שווער פערוואונדעט.

מודעה ואזהרה גדולה מהראבינאט.

1) קיין שום יוד זאל נישט קויפען קיין פלייש אין א געמישטע יאטקע ווי ס'איז כשר און טריפה אין איין יאטקע, נאר אין א יאטקע פון בלויז כשר פלייש. 2) קיין שום מנקר זאל נישט טרייבערן אין א געמישטע יאטקע, די עקא-נאמישע פראגע איז נישט קיין תירוץ פון מכשול הרבים, ס'איז מוטל אלע מנקרים זאלען זיך איינינען אין שאדען ביז ס'וועט ווערען רעגולירט, דער מנקר וואס וועט עובר זיין וועט מען זיך מיט איהם שפעטער רעכענען. 3) דער קצב אברהם יעקב באטשאן איז געגאנגען מיט רמאות איז מען מפרסם, אז זיין יאטקע אנדזשעיא 35, איז א טריפה'נע יאטקע. 4) די וואור-שטען-פאבריקאנטען טארען נישט קויפען ברוסטען און פעטס ביי א קצב, וואס האט אין זיין יאטקע טריפה פלייש. 5) עס איז שוין לאנג אבגערופען דער הכשר, וואס האט פאר 4 יאהר בעקומען די וואורשטען-פאבריק קילינסקי 60 פון די פעראייניגטע קצבים, א הכשר איז נישט אויף אייביג, דערצו זענען מיר יעצט מזהיר, אז א כשר'ע וואורשטען-פאבריק קען נאר זיין פון אזעלכע שותפים, וואס האבען נישט קיין טריפות, נאר בלויז כשר, מוז דאס רעגולירט ווערען.

יודען, בעמיהט אייך צו ווירקען ביי די קצבים, צו ארדענען בעזונדערע כשר'ע יאטקעס און בעזונדער טריפה'נע ווי אין אלע גרויסע שטעדט, מ'זאל נישט ברויכען שטורעמדיגע מיטלען נאר אויף דעם פרידען-וועג, מ'זאל שוין וויסען, אז אין לאדז עסט מען כשר פלייש.

226

לאדזער ראבינאט.

הגמנסיה העברית „יבנה" בלודז.

ביום ד' 16 5 ש. ז. בשעה 8.30 בערב יערך באולם הפילהרמוניה

נשף עברי גדול

– ע"י –

הגב' ד"ר מרים ברנשטין-כהן מתל-אביב

בהשתתפות מר ס. פרידברג (כנר).

בפרוגרמה: ישעיהו פרק ב', שמחתי באומרים לי, ביאליק – שירי עם, שלוגסקי – הרכבת, למדן – מסדה, כהן – שירת הצפרדעים, שירי-ערב, שניאור – מעשיה, אדזר פו – אנבל לי, וילד – שלומית, ברוך – כל-נדרי; ציטלין – אחרון: אלי ציון, אחרון – נעימה עברית ועוד ועוד. ע"י הסנטר הפרופ. פיבישים.

כרטיסים במחיר מן 6–0.75 זהובים אפשר כבר להשיג בקופת הפילהרמוניה.

די לייטונג פון לעהר-אנשטאלט און גן-ילדים

„דרכי נעם"

לאדז, קילינסקי 50, טעלעפאן 26-35.

מאכט דערמיט בעקאנט די ג' עלטערן, אז אין הסכם מיט דער פעראָרד-נונג פון דער שול-מאכט נומר 1202/28 דארפען די עלטערן, וועלכע ווינשען זיך, אז זייערע קינדער זאלען זיך לערנען אין פריוואטע לעהר-אנשטאלטען איינשרייבען זיי שפעטעסטענס ביז'ן 31-טען מאי ד. י.: אין געגענפאל דראהט די קינדער איינגעשריבען צו ווערען אין די פאלקס-שולען. די דאזיגע פעראָרדנונג איז חל סיי אויף די ביז-איצטיגע תלמידים און סיי אויף די ניי-איינגעשריבענע און נעמט ארום היי-יאהר אויך די קינדער געבוירענע אין יאהר 1921.

איינשרייבונגען ווערען אנגענומען טעגליך פון 8–1 און פון 4–8 אוו.

די לייטונג.

SKŁAD z 1 pokój. mieszk., obszerna piwnica i urządzeniem, nadający się na każdą branżę, w ruchliwej ulicy Poznania zaraz na sprzedaż. Oferty „Par", Poznań, Al. Marcinkowskiego 11, pod Nr. 54,339.

קוואליפיצירטע

מעדלער

צו נייען אויבערהעמדער

אויך מיט נייערינס ווערען פון זאפארט געברויכט גוטע פערדינסטען דרעווגאווסקא 16 ראטמאן.

166

בעקער-מייסטער-סעקציע ביי דער האנדווערקער-צענטראלע

לאדז, זאוואדזקא 5.

אכטונג, בעקער-מייסטער!

היינט זונטאג, דעם 13 מאי 1928, פינקטליך 7 א זייגער אווענד, קומט פאר אויף זאוואדזקא 5

א פערזאמלונג

מיט פאלגענדער טאג-ארדנונג: 1) בעריכטען וועגען דער פעראייניגונג, 2) אומזאץ-שטייער, 3) וועגען קעלער-בעקערייען.

צוליב דער וויכטיגקייט פון די פראגען, ערשיינט מאסענווייז.

241

די פערוואלטונג.

שפאט ביליג!

גרויסער שטרימפ-פערקויף

זיידען-פלאר, פילדעקאס, וואש-זיידע, קונסט-זיידע, פערשיד. שקארפעטען, הענדשקעס אין אלע סארטען, ווי אויך זעמטליכע גאלאנטעריע-וואַרען עמפפעהלט צו קאנקורענץ-פרייזען דאס ניי-ערעפענטע שטרימפ- און גאלאנטעריע-געשעפט אויף

פאלודניאווא 15, פראנט, נעוו. לב.

גערענקט דעם אדרעס! רעעלע בעהאנדלונג!

ביטשריפטען-ביורא

פאנסקא 1

ש. האכבערג טע. 36-77.

ערלעדיגט אלע ארט געריכטליכע און שטייער אנגעלעגענהייטען רעעל און פינקטליך

בעמ. אדוואלאניעס אבראטאווע אויפ'ן יאהר 1928 איז דער לעצטער טערמין ביז'ן 15-טען מאי.

אכטונג, בעקער-מייסטער אין לאדז!

היינט, זונטאג, דעם 13. מאי ד. י. 2 א זייגער נאכמיטאג קומט פאר

א דרינגענדע פערזאמלונג

פון אלע קריסטליכע און יודישע בעקער-מייסטער אין לאקאל פון בעקער-צעך, פאדלעשנא 1

עס האנדעלט זיך וועגען אייער לעבענס עקזיסטענץ.

מיר בעטען, אז קיין איין בעקער-מייסטער זאל נישט פעהלען!

די פערוואלטונג פון קריסטליכען בעקער-צעך

און די פערוואלטונג פון בעקער-מייסטער-פעראיין

247

לאָדז, 13 מײַ 1928

„נייער פאָלקסבלאַט"

לאָדז, 13 מײַ 1928

אויפ'ן ראַנד

פון איצטיגען קאָנפליקט אין סיים.

לפנים ווייזט זיך אויס, אַז די פערהעלטנישען אין סיים זענען פיל בעסערע, ווי מ'האָט זיך פאָרגעשטעלט נאָך דעם אויסוועהלען דאַשינסקי'ן אַלס סיים-מאַרשאַלעק. פאַקטיש איז אָבער נישט אַזוי. די קאָנפליקטען זענען צוגעדריקט, זיי קומען אָבער ביי יעדער געלעגענהייט אויף דער אויבערפלאַך. אַזוי איז געווען ביי דער פראַגע, ווי אַזוי ס'זאָלען פאָרקומען די אָבשטימונגען פון ביודזשעט און מען האָט געמיינט, אַז ס'וועט קומען צו אַן'אָפענעם קאַמף צווישען דעם „איינסעל" און די איבריגע סיים גרופען. צום גליק איז אָבער דעמאָלט דער קאָנפליקט ערלעדיגט געוואָרען אַ דאַנק די טאַקטישע און ענערגישע שריט פון מאַרשאַלעק דאַשינסקי. איצט האָבען מיר גראָד אַזאַ מין קאָנפליקט, די קאָנסטיטוציע-קאָמיסיע האָט געגען די שטימען פון „איינסעל" בעשלאָסען, אַז דער סיים האָט דאָס רעכט אָבצואוואַרפען אַ דעקרעט פון מלוכה-פרעזידענט דורך אַ געוועהנליכער אָבשטימונג. דער דאָזיגער בעשלוס האָט ווידער אַרויסגערופען אַ שטורם און אַלע אויגען זענען אויפסניי געווענדעט צום סיים-מאַרשאַלעק, צי ער וועט בכח זיין דעם נייעם קאָנפליקט צו ליקווידירען.

די דעפוטאַטען פון „איינסעל" האָבען אין דער קאָמיסיע אָנגעוויזען, אַז די איבריגע גרופען האַנדעלט זיך וועגען אַראָבריסען די אויטאָריטעט פון מלוכה-פרעזידענט און דאָס איז נאָר אַ דעמאָנסטראַציע-שפּיל מיט דער רעגירונג. די סאַנאַציע-צייטונגען שרייבען, אַז די רעגירונג וועט זיך נישט אונטערוואַרפען דעם דאָזיגען בעשלוס פון סיים, אפילו ס'זאָל קומען צום פונאַנדערלאָזען דעם סיים. דאָס ווערט אַלץ געטון דורכ'ן סאַנאַציע-לאַגער, נאָך איידער די רעגירונג האָט זיך אַרויסגעזאָגט וועגען דעם דעקרעט בעשלוס פון סיים, אַזוי אַז ס'מאַכט דעם איינדרוק, אַז ס'געהט וועגען פּראָוואָצירען אַ קאָנפליקט אין סיים.

בעשולדיגען טאַקע די סאָציאַליסטען דעם סאַנאַציע-לאַגער און שרייען, אַז דאָ האַנדעלט זיך נישט וועגען קיין קאָנפליקט פון סיים מיט דער רעגירונג, נאָר וועגען ווילען „מאַכען" אַ קאָנפליקט פון דער רעגירונג מיט'ן סיים.

אַלס שותפים צו דער מיינונג האָבען די פּ.פּ.ס. בעקומען די ענדעקעס, וועמענס אָרגאַן די „גאַזעטאַ וואַרשאַווסקאַ" שרייבט, אַז לויט דער קאָנסטיטוציע האָט דער סיים דאָס רעכט אָפּצוּוואַרפען דעקרעטען פון מלוכה-פרעזידענט און אויך לויט די דעציזיעס פון העכסטען געריכט. דער קאָנפליקט אין דער פראַגע וואָלט געקענט ענטשטעהען ערשט דעמאָלס, ווען די רעגירונג וואָלט געוואָלט דאָס דאָזיגע רעכט פון סיים פערשמעלערן אויף אַ פּאַרלאַמענטאַרישען וועג.

דער עצם קאָנפליקט בעשטעהט אין דעם, וואָס דאָס „איינסעל" האַלט, אַז ווען אַ דעקרעט פון מלוכה-פרעזידענט ווערט אָפּגעוואָרפען דורכ'ן סיים, דאַרף ער נאָך וואַנדערען אין סענאַט און לויט'ן בעשלוס פון סענאַט איז אָפּהענגיג דער ווייטערדיגער גורל פונ'ם געגעבענעם דעקרעט. די מעהרהייטס גרופען האַלטען אָבער, אַז דער ערשטער בעשלוס פון סיים איז דער סוף פון פּראָצעדור.

און דער „ראָבאָטניק" שרייבענדיג, וועגען דעם ענין, פרעגט תמעוואַטע, צי וואָס עס טויג דער רעגירונג, אַז יעדע זאַך זאָל דורכמאַכען אַזאַ לאַנגען וועג פון פאָרמאַליטעטען און ביוראָקראַטישע פערשלעפּונגען. דער „ראָבאָטניק" וואונדערט זיך ווייטער און שרייבט, אַז ער הערט דאָס ערשטע מאָל, אַז דער מאַרשאַל פילסודסקי אַליין זאָל זיין אַזאַ הייסער אָנהענגער פון סענאַט.

דער ענין איז אָבער אינגאַנצען קלאָר.

אין סיים איז דאָס „איינסעל" דערווייל אין אַ מינדערהייט און מען קען דערוואַרטען פון דאָרט כל-ערליי איבעראַשונגען; אין סענאַט איז דער רעגירונגס-בלאָק דער אַליינהערשער און ער קען צורעכטמאַכען אַלץ, וואָס דער סיים וועט, לויט זיין מיינונג, קאַליע מאַכען.

דעריבער איז איצט די ליבשאַפט צום סענאַט אַזוי גרויס.

אתליה

אויפ'ן קראַקאָווער טורמע-הויף

אויסגעפיהרט דעם טויט-אורטייל איבער אַ מערדער פון צוויי קינדער.

אַ גרויסע סענסאַציע האָט אין קראָקאַ אַרויסגערופען די ידיעה, אַז אַהין קומט צו פאָהרען דער תליון, כדי דאָרט אויסצופיהרען אַן'עקזעקוציע.

דער תליון מאַציעיעווסקי איז געקומען קיין קראָקאַ אויסצופיהרען די הינגריכטונג פון מערדער לודוויק בלאַק, וועלכער האָט דערהרג'עט צוויי קליינע קינדער אין באַכניער פּאָוויאַט. דער פעראורטיילטער איז אַלט 24 יאָהר און שטאַמט פון לאַגעווניק, אונטער קראָקאַ.

דער אורטייל איז אַרויסגעטראָגען געוואָרען אין נאָוועמבער פון פאָריגען יאָהר. דער מערדער האָט זיך געווענדעט צום מלוכה-פרעזידענט וועגען בעגנעדיגונג, און די טעג איז אָנגעקומען די ידיעה, אַז דער פרעזידענט האָט פון זיין בעגנעדיגונגס-רעכט נישט געמאַכט קיין געברויך און האָט די בקשה אָפּגעוואָרפען. וועגען דעם האָט דעם פער'משפּט'ען מיטגעטיילט ראַנערשטאָג 10 אַ זייגער אינדערפריה דער ריכטער קאַטשמאַרסקי. בלאַק האָט די ידיעה אויפגענומען מיט אַן'אויסברוך פון ספּאַזמאַטישען געוויין. אויף זיין ביטע האָט מען מיטגעטיילט דער פאַמיליע זיינער, אַז דער פערורטיילטער האָט איהם נישט בעגנעדיגט. די מוטער זיינע האָט נישט געוואָלט אויסנוצען דאָס רעכט זיך צו זעהען צום לעצטען מאָל מיט איהר זוהן און איז נישט געקומען. ס'זענען געקומען בלויז זיין שוועסטער און אַ קוזין. דער פעראורטיילטער האָט זיך מיט זיי האַרציג געזעגנט, דאַן האָט ער אָפּגעזאָגט וידוי פאַר'ן טורמע-גלח. די לעצטע נאַכט האָט ער פערבראַכט רוהיג, גראַמוועגט, אין דערפריה איז ער אַנטשלאָפען געוואָרען, ווען ר'האָט זיך אויפגעכאַפּט, האָט ער אָנגעהויבען אַרויסווייזען סמנים פון דענערווירונג. ער האָט געבעטען מ'זאָל איהם ברענגען צו עסען און צו רויכערען. ס'האָט איהם געבראַכט וואורשט און ביר.

שוין פון 6 אינדערפריה אָן האָבען גרויסע מאַסען מענשען אָנגעהויבען זיך זאַמלען אויף דער קאַנאָניקער-גאַס, אַקעגענאיבער דעם טורמע-טויער. פּאָליציאַנטען האָבען קוים איינגעהאַלטען דעם המון, אַז מ'זאָל זיך נישט אַריינרייסען אין הויף פון דער טורמע. מ'האָט בלויז אַריינגעלאָזט פאָרשטעהער פון דער פרעסע און בעאַמטע פון געריכט און פון דער פּאָליציי.

אויפ'ן קליינעם הויף האָבען זיך פערזאַמעלט ריכטער פון קרייז-געריכט, בעאַמטע פון טורמע און אַ הייפעל פּובליקום, ס'האָט זיך געוואָרפען אין די אויגען די אָפּוועזענהייט פון פרויען.

אין אַ ווינקעל פון הויף איז אויפגעשטעלט געוואָרען די תליה, פון ביידע זייטען פיהרען צו דער תליה צו דריי טרעפּלעך. דערנעבען שטעהט אַ טרומנע, צוגעפּנעקלאַפּט פון איינפאַכע, נישט געהויבעלטע ברעטער.

דער פריהמאָרגען איז אַ קיהלער. עס בעמערקט זיך אַן'אַלגעמיינע דענערווירונג, דער זייגער אויף וואַוועל שלאָגט הויך איינס זיבען — די שעה פון דער עקזעקוציע. אַלעמענס אויגען ווענדען זיך צו דער טיר פון טורמע. עס בעווייזט זיך דער תליון, ער איז עלעגאַנט אָנגעטון, טראָגט אַ פראַק, ווייסע הענטשקעס, אויפ'ן קאָפּ אַ שטייפער הוט, אויף די פיס — לאַקערקעס. מיט געשיקטע הענד גרייט ער צו די שטריק צו דער עקזעקוציע. עס העלפט איהם צו עפּעס אַ יונגערמאַן, מיט אַ שוואַרצער מאַסקע אויפ'ן פּנים. אַלץ איז שוין גרייט.

פון קאָרידאָר דערהערט זיך אַ לאַנגער, דורכדרינגענדער געשריי, וועלכער פערוואַנדעלט זיך אין אַ פערצווייפעלטען יאָמער, און אַ ווילדע אַרום פיהרען פיר וועכטער אַרויס דעם פעראורטיילטען פון פאָרענט געהט דער טורמע-גלח מיט אַ קרייץ אין האַנד.

דער פער'משפּט'ער ווערט זיך מיט אַלע כוחות. די אויגען זענען ביי איהם פערבונדען מיט אַ בלויען באַנד, און מויל האַלט ער קאָנוואולסיוו דעם לעצטען פּאַפּיראָס. ער רייסט זיך אַרויס, אין מאָמענט, ווען מ'פיהרט איהם אַרויף אויף די טרעפּלעך פון דער תליה, הויבט ער אָן צו שרייען:

„מאַכט מיר אויף די אויגען! מאַכט מיר אויף די אויגען!" ער שטויסט אָפּ פון זיך מיט כח דעם תליון. מיט מיה געלינגט דעם הענקער צו פערוואַרפען איהם דעם שטריק אויפ'ן האַלז, נאָך אַ פּאָר קאָנוואולסיווע בעוועגונגען — דער געהילף פון תליון רייסט איהם אַרויס פון אונטער די פיס דאָס בענקעל. ביים געהאָנגענעם האַלט דער פּאַפּיראָס אַרויס פון מויל, דאָס פּנים ווערט אויסגעקרומט אין אַ קרענקליכער גרימאַסע, אויף די ליפּען בעווייזט זיך אַ בלוטיגע שוים.

די אָנוועזענדע נעהמען אַראָפּ די היטען. דער דאָקטאָר קאָנסטאַטירט דעם טויט און הייסט אַראָפּנעהמען דעם קערפּער פון דער תליה. דער הויף ווערט ביסלעכווייז לעדיג.

דאָס יודישע לעבען אין אויסטראַליען.

געגרינדעט אַ יודישע קאָלאָניזאַציע-געזעלשאַפט אין מעלבורן.

מעלבורן (י.ט.א.) דאָ איז פעררעגיסטרירט געוואָרען אַן'אויסטראַליש-יודישע געזעלשאַפט פאַר לאַנדווירטשאַפטליכער קאָלאָניזאַציע. עס וועט איצט אויך דורכגעפיהרט אין גאַנץ אויסטראַליען אַ זאַמלונג פון 50,000 פונט, כדי צו שאַפען אַ פאָנד פאַר דער לאַנדווירטשאַפטליכער קאָלאָניזירונג פון יודישע אימיגראַנטען אין אויסטראַליען. די זאַמלונג פון דעם געפּלאַנטען 50,000 פאָנד איז בעשלאָסען געוואָרען דורכ'ן אָרטיגען יודישען אימיגראַציע-קאָמיטעט, מיט'ן צוועק צו פערברייטערן דאָס ווערק פון דער לאַנדווירטשאַפטליכער קאָלאָניזאַציע, וואָס ווערט בעטראַכט אַלס דאָס בעסטע מיטעל איינצואָרדנען אַ גרויסע צאָהל פון יודישע אימיגראַנטען, וואָס זענען אין די לעצטע צוויי יאָהר אָנגעפאָהרען קיין מעלבורן. די יודישע קהלות אין די פּראָווינצען ניו-סאַוט-וועלס און קווינסלענד האָבען אויסגעדריקט זייער גרייטקייט מיטצואַרבייטען ביים פערווירקליכען דעם דאָזיגען פּלאַן.

מיט אַן'ערך 15 יאָהר צוריק האָבען 8 יודישע פאַמיליעס זיך בעזעצט אין שעפּאַרטען, אַ שטעטעל וואָס ליגט 100 מייל ווייט פון מעלבורן. איצט איז די קאָלאָניע זעהר גוט ענטוויקעלט און איינינע פון די אַמאָליגע אימיגראַנטען האָבען זאָגאַר געמאַכט אַ גרויס פערמעגען אַלס פרוכטען-פּלאַנטאַטאָרען. נישט לאַנג האָט זיך געגרינדעט אַ קאָלאָניע פון יודישע גערטנער אין בערוויק, 27 מייל ווייט פון מעלבורן, די קאָלאָניע האָט זיך אויך זעהר גוט ענטוויקעלט.

די אויסטראַלישע רעגירונג, איבערהויפּט אין דער פּראָווינץ וויקטאָריע, העלפט מיט דער לאַנדווירטשאַפטליכער קאָלאָניזאַציע און מאַכט פערשידענע הנחות פאַר די קאָלאָניסטען, נישט נאָר ביים איינקויפען ערד, נאָר אויך ביים מאַכען פערשידענע איינריכטונגען און פערבעסערונגען. אַזוי צ. ב. איז די טיילע פון קויף-פּרייז פאַר ערד צולעגט אויף 36 אין אַ האַלב יאָהר און די קאָסטען פון די פערבעסערונגען — אויף 20 יאָהר. די רעגירונג פערזאָרגט אויך די קאָלאָניסטען מיט הייזער און וואַסער-איינריכטונגען.

וואַסער פון די חמי-טבריה אויף עקספּאָרט.

ירושלים, 10 (יט"אַ טעלעגראַפיש) לויט דער איניציאַטיוו פון ניו-יאָרקער רב יעקב רעדעלהיים האָט אַ גרופּע אַמעריקאַנער קאַפּיטאַליסטען געשלאָסען אַ קאָנטראַקט מיט די אונטערנעהמער פון די חמי טבריה, אַז די וואַסערען פון די קוואַלען זאָלען אין פלעשער אַרויסגעשיקט ווערען קיין אויסלאַנד פאַר מעדיצינישע צוועקען.

שרעקליכער מאָרד פון אַ יוד. סוחר פון פּוילען אין בוקאַרעשט.

בוקאַרעשט. 11 (י.ט.א. טעלעגראַפיש) דאָ איז פאָרגעקומען אַ שרעקליכער מאָרד פון אַ יודישען סוחר שלום פיאַלקאַ, וועלכער איז פערנאַרט געוואָרען אין האָטעל „קאַראָל" אין צענטרשטאָט. דער מערדער האָט זיך אין האָטעל פערשריבען אונטער אַ פרעמדען נאָמען סאַקאַליקי. ער האָט פערנאַרט פיאַלקאַ'ן צו זיך אין צימער און האָט איהם מיט אַ אייזען דערלאַנגט עטליכע מאָל אין קאָפּ, האָט צוגענומען ביי איהם 3000 דאָלאַר און איז פערשוואונדען געוואָרען, איבערלאָזענדיג זיין קרבן אין אָהנמאַכט. פיאַלקאַ איז אָפּגעפיהרט געוואָרען אין שפּיטאָל, וואו ער איז געשטאָרבען, נישט קומענדיג צום בעוואוסטזיין.

פיאַלקאַ איז אַ פּוילישער בירגער און וואוינט דאָ 8 יאָהר.

פערניכטעט 80 פּראָצ. פון די זריעות אין אוקראַינע.

ריגאַ, 12 (אַטע) דער כאַרקאָווער „קאָמוניסט" מעלדעט, אַז די לעצטע הטערען האָבען פערניכטעט 80 פּראָצענט פון דער זריעה אין אוקראַינאַ. די סאָוויעטישע מאַכט איז זעהר בעאונרוהיגט מיט די דאָזיגע פאַקטען און די רעגירונגס-קרייזען זעהען פאַר אַ שאַרפען ווירטשאַפטליכען קריזיס.

KRYSZTAŁKI MYDLANE

Dla delikatnej bielizny - delikatne mydło

Dr. H. Wołkowyski

זאַבאַדניאַ 57 (צעגעלניאַנע 19), טעלעפאָן 37-70

ספּעציאַל-אַרצט פאַר הויט- און ווענערישע קראַנקה., מענער-שוואַכע, בעהאַנדעלט מיט קוואַרץ-שטראַהלען. נעהמט אָן פון 1—2 און פון 4 8 אָוועגד. פאַר פרויען פון 4—5 אין אַ ספּעציעלען תּרטע-ואל.

צום פריהלינג-סעזאָן

עמפּפעהלט די נייעסטע
פּערפומען, פּודערן,
קרעמען, קעלנישע און
טואַלעט-זייפען, בלומען-וואַסערן
אין- און אויסלענדישע
צו קאָנקורענץ-פּרייזען

PERFUMERJA
J. DRUKIER
11 Zawadzka 11

פאַר ענגראָסיסטען — ראַבאַט.

Dr. med. St. Heinrich

POMORSKA 10, tel. 47-67.

ספּעציאַליסט פאַר קינדער- און אינערע קראַנקה. בעהאַנדלונג מיט קינסטליכע בערגזון-בעשטראַהלונגען (קוואַרץ-לאַמפּען). נעהמט אָן פון 4—6 נאָכמיטאָג.

נייער פאָלקסבלאַט

דאס לאדזער לעבען

נייער פאָלקסבלאַט

13 זונטאָג — כג אייר תרפ"ח

מאַי

זון-אויפגאַנג 3.52
זון-אונטערגאַנג 7.16
ליכט-צינדען—7.03

פּאָבאָר פון יאהרגאַנג 1907.

(מ) מאָרגען דעם 14 מאַי קומט פאָר אין לאָדז דער פּאָבאָר פון די יונגעלייט, וועלכע זענען געבוירען אין יאָהר 1907 און די יאָהרגענג 1883 ביז 1904, וועלכע זענען נאָך ביז איצט נישט געשטאַנען פאַר קיין פּאָבאָר-קאָמיסיע; די מיט „אָדראָטשעניעס" פון 1905 און 1906, ווי אויך די פּריוויליגע פון די יאָהרגענג 1908, 1909 און 1910.

ס'דאַרפען זיך פאַר דער קאָמיסיע נומער 1 (פּאָמאָר-סקאַ 18) שטעלען די יונגעלייט פון 1907, וועלכע וואוינען אין 3-טען קאָמיסאַריאַט און וועמענס פאַ-מיליען-נעמען ס'הויבען זיך אָן מיט די אותיות K פון L Kot, ביז Lew.

דינסטאָג, — פון Lew, Ł, M ביז Mal

אין דער פּאָבאָר-קאָמיסיע נומער 2, (אָגראָ-דאָווא 34) דאַרף זיך היינט שטעלען די געבוירענע אין 1907, וועלכע וואוינען אין 4-טען קאָמיסאַריאַט אויף די אותיות: K פון L Kam ביז Lis

דינסטאָג – L פון Lis, Ł, M, N ביז O.

צו דער פּאָבאָר-קאָמיסיע נומער 3 (זאַקאָנטנא 82) דאַרפען זיך היינט שטעלען דער יאָהרגאַנג 1906 מיט „אָדראָטשעניעס" לויט'ן אַרטיקעל 35b, וועלכע וואוינען אין 8-טען קאָמיסאַריאַט אויף די אותיות S, T, U, W, Z, Ż. און אין 9-טען קאָמיסאַריאַט אויף די אותיות A, B, C, D, E, F ביז G.

דינסטאָג — פון H ביז'ן סוף.

די אויבענדערמאָהנטע דאַרפען זיך שטעלען פּינקטליך 8 אַ זייגער מיט פּערזענליכע דאָקומענטען.

לאָדזער קרייז.

(ב) פון לאָדזער פּאָוויאַט דאַרפען זיך היינט שטעלען אויף פּיעטריקאָווער 187 די געבוירענע אין 1907 פון די גמינעס באָביטשעוו און פּוטשנעוו.

מאָרגען — פון גמינע בּרויעץ.

מיליטער-איבונגען.

(א. ב.) מאָנטאָג פאָהרט אַרויס קיין באַריטש אויף 3-וואָכען-איבונגען דער 28 פּולק פון קאַניאָ-ווער שיטער.

מהנות יונגע טאַלאַנטען וואַרטען אויף דער ערעפנונג פון ישיבת חכמי לובלין

פערד-קאָנטראָלעם.

מאָרגען, מאָנטאָג דעם 14 מאַי 8 אַ זייגער אינדערפריה אויפ'ן פּלאַץ רוג נאַרוטאָוויטש און טראַמוואַיאָווע-גאַס דאַרפען ברענגען צו פיהרען די פערד, די פערד-בעזיצער, וועלכע וואוינען אין זעקסטען פּאָליציי-קאָמיסאַריאַט און וואָס זייערע פאַ-מיליען-נעמען הויבען זיך אָן אויף די אותיות פון A ביז Z.

דינסטאָג דעם 15-טען מאַי פון 8-טען פּאָ-ליציי-קאָמיסאַריאַט מיט די פאַמיליען-נעמען פון A ביז J.

סטרוזשעס
פאָדערען א הוספה.

(אב) דער קריסטליכער פּראָפעסיאָנעלער פער-איין פון הויז-וועכטערס האָט אַרויסגעשטעלט אַ פאָדערונג וועגען אַ 50-פּראָצענטיגער לוין-הוספה.

די פראַגע וועט בעהאַנדעלט ווערען דורך אַ שידס-קאָמיסיע דעם 12 מאַי.

בעשטראָפטע
בייזוויליגקייט פון הויזווירטען.

(ב) די לאָקאַטאָרען פון הויז נאָווא-זאַרזשעוו-סקאַ 20 האָבען זיך געווענדעט מיט אַנ'אָנקלאַגע געגען זייערע באַלעבאַטים פון הויז, וועלכע האָבען פערמאַכט דאָס וואַסער אין די אוביקאַציעס.

דאָס געריכט האָט פעסטגעשטעלט די בייז-וויליגקייט פון די הויז-ווירטען און פער'משפט דעם ווירט, ווייל ער איז אַ קראַנקער מענש, נאָר אויף 100 זלאָטעס שטראָף און זיין פרוי שרה אויף 5 טאָג אונבעדינגטען אַרעסט.

טעקסטיל = אינדוסטריעלער
אָפּגעזאָגט די הוספה-פאָדערונג פון די אַרבייטער.

ווי בעקאַנט האָט דאָס אַרבייטס-מיניסטעריום אַרויסגערופען די פאָרשטעהער פון די לאָדזער טעקסטיל-אינדוסטריעלער אויף אַ קאָנפערענץ וועגען די פאָדערונגען פון די טעקסטיל-אַרבייטער אין לאָדז.

די דאָזיגע קאָנפערענץ, וועלכע איז פרייטאָג פאָרגעקימען אין וואַרשאָ, האָט זעהט אויס קיין שום רעזולטאַטען נישט געגעבען, ווייל סיי די אינדו-סטריעלער, סיי די פאָרשטעהער פון אַרבייטס-מי-ניסטעריום שטעהען אויף דעם שטאַנדפונקט, אַז די אַרבייטער קענען גאָרנישט פאָדערען כל-זמן זיי וועלען נישט קינדיגען דעם לעצטען אָפּמאַך, וואָס זיי האָבען אונטערגעשריבען אין דער אַמאָליגער אַרביטראַזש-קאָמיסיע אין וועלכע פערפליכטעט ביי-דע צדדים. ערשט נאָכדעם ווי די אַרבייטער ווע-לען קינדיגען דעם אָפּמאַך און די קינדיגונגס-צייט וועט אַדורך וועלען זיי קענען אַרויסשטעלען פרישע פאָדערונגען. צוליב דערוצלבער סיבה איז נישט פאָראויסצוזעהען, אַז ס'וועט קומען צו אַ געמיינזאַ-מער קאָנפערענץ צווישען די פאָרשטעהער פון די אַרבייטער און די טעקסטיל-אינדוסטריעלער.

אין די אַרבייטער-קרייזען האַלט מען אָבער, אַז דאָ האַנדעלט זיך נישט וועגען קיין לוין-אַקציע נאָר וועגען רעגולירען די אַרבייטס-בעדינגונגען און נעמליך: דערהאַלטען דעם 8-שעה'דיגען אַר-בייטס-טאָג, גאַראַנטירען די פרייהייט פון פאַבריקס-דעלעגאַטען און צווינגען דורך די פאַבריקאַנטען-פעראיינען, אַז די עקזיסטירענדע לוין-סטאַווקעס זאָלען פערפליכטען אַלע, אָהן אויסנאַהם, פאַבּרי-קאַנטען.

דעלעגאַטען-פערזאַמלונג פון כ. ד. און „פראַצאַ"
בעשלאָסען צו קינדיגען דעם אָפּמאַך אין דער טעקסטיל-אינדוסטריע.

ווי בעוואוסט האָבען די פערבאַנדען פון די אינדוסטריעלער אין לאָדז בעקומען אַ בריף פון אַרבייטס-אינספּעקטאָר וואַיטקיעוויטש, וועגען אַ קאָנפערענץ פון די אינדוסטריעלער אין וואַרשאַ.

שבת זענען קיין לאָדז געקומען די דעפּו-טאַטען פון די פּוילישע פעראיינען, וועלכע האָ-בען אין וואַרשאַ שוין קאָנפערירט וועגען אַ לוין-אַקציע. נאָכדעם, ווי די דעפּוטאַטען האָבען בע-ריכטעט וועגען זייערע קאָנפערענצען פאַר די אַרבייטער-דעלעגאַטען פון די כ. ד. און „פראַצאַ"-פעראיינען, האָט זיך ענטוויקעלט אַ וכוח, וועלכער האָט געדויערט פון 4 אַ זייגער נאָכמיטאָג ביז שפּעט אין אָוונד. בעת די וכוחים האָט זיך אַ דעלעגאַ-ציע פון די כ. ד. און „פראַצאַ"-פעראיינען געווענ-דעט צו די פאַבריקס-מייסטער מיט אַנ'אָנפראַגע, צי זיי זענען גרייט אַנצושליסען זיך אין דער לוין-אַקציע. די פאַבריקס מייסטער האָבען ערקלערט, אַז זיי אַליין האָבען געגרייט אַנ'אַקציע און זענען זעהר צופרידען די אַקציע צו פיהרען געמיינזאַם.

ס'איז בעשלאָסען געוואָרען אַרויסצושיקען אַ בריף צו די אינדוסטריעלער, אַז דער אָפּמאַך, וואָס איז גילטיג ביז'ן 15'טען ה. ח. ווערט געקינדיגט. מאָנטאָג וועט פאָרקומען אַ צווייטע פערזאַמלונג, אויף וועלכער ס'וועט פעסטגעשטעלט ווערען, ווי הויך ס'זאָל געפאָדערט ווערען די לוין-הוספה.

וועט טאַקי דער כוליגאַניזם נישט אויפהערען?

ערשט מיט אַ פאָר טעג צוריק האָבען מיר געשריבען וועגען די כוליגאַנישע אָנפאַלען אין די שטעדטישע פאַרקען. מ'האָט שוין וועגען דעם אינ-טערוועניר. די סטאַראָסטווע האָט שוין אַרויסגע-געבען אַ פאַראָרדנונג, אַז סואַלען שטעהן פּאָלי-ציאַנטען ביי די פאַרקען.

דאָנערשטאָג און פרייטאָג האָט מען נישט גע-שלאָגען. אָבער נעכטען האָבען די שלעגערייען זיך ווידער איבערגע'חזר'ט. אַ גרופּע שילער פון 7–8 פערזאָן זענען אַרום האַלב 10 אין אָוונד אין שענקעוויטש - פאַרק צוגעגאַנגען צו אַ באַנק, וואו ס'זענען געזעסען 2 יונגע לייט שמעון ראָלניק (פּאָ-מאָרסקאַ 33) אַנ'אָנגעשטעלטער און בערעק סקור-קאָווסקי אַ וועש נעהער (זשעלאָנאַ 47). 2 פון די שילער זענען צוגעגאַנגען נעהנטער און זיך אָנגע-הויבען טשעפּען „פאַרוואָס די יודען האָבען זיי פריהער געשלאָגען". די יונגע לייט האָבען נישט געוואוסט פון קיין פּתרון און קיין חלום. זיי האָ-בען אָבער פערשטאַנען וועגען וואָס עס האַנדעלט זיך, אַז יענע זוכען נאָר אַנ'אויסרייד אויף צו שלאָ-גען זיך, און האָבען געוואָלט אַוועקגעהן, אין צו צוגעשפּרונגען איינער פון די שילער און מיט אַ נאַגעל דערלאַנגט אַ שטאָך אין ברוסט סקורקאָוו-סקי'ן. סקורקאָווסקי האָט אָנגעהויבען שרייען, זע-נען די שילער ענטלאָפען. ס'איז אָנגעקומען אַ פּאָ-ליציאַנט, אָבער די שלעגער האָט ער שוין נישט געפונען. סקורקאָווסקי'ן האָט מען אָבגעפיהרט אין „לינת הצדק", וואו דער דאָרטיגער דאָקטאָר האָט איהם ערטיילט הילף.

וועט מען זיך טאַקי נישט קענען געבען קיין עצה מיט די כוליגאַנעס, וואָס זעהען אויס צו זיין אויספיהרער פון עפּיס אַ „פּלאַנמעסיגער אַקציע"?

אַקציע צו שאַפען ביליגען קרעדיט
פאַר יודישע סוחרים.

בעת די דעלעגאַציע פון צענטראַלען סוחרים-פער אין לאָדז, פּיעטרקאָווער 10, האָט גע-ווילט אין וואַרשאַ, האָט זי איבערגעגעבען דעם דירעקטאָר פון „באַנק גאָספּאָדאַרסטווא קראַ-יאָוועגאָ" גענעראַל גורעצקי אַ ברייט מאָטיווירטען מעמאָריאַל וועגען דער ראָל פון יודישען סוחרטום אין לאָדז און וועגען דער נויטיגקייט פון ביליגען קרעדיט פאַר די יודישע סוחרים.

גענעראַל גורעצקי האָט די דעלעגאַציע זעהר גוט אויפגענומען און ערקלערט, אַז בעת זיין אָנ-וועזענהייט אין לאָדז פון 13 ביז'ן 15 מאַי וועט ער צוזאַמען מיט'ן דירעקטאָר פון דער לאָדזער אָפּטיילונג גרענער, אָפּהאַלטען אַ קאָנפערענץ מיט די פאָרשטעהער פון לאָדזער סוחרים-פעראיין וועגען ביליגען קרעדיט פאַר די לאָדזער סוחרים, מצד דעם צענטראַלען סוחרים-פעראיין וועלען זיך אין דער דעלעגאַציע בעטייליגען: פּרעזעס אייזנער, רעה. ע. האַמבורסקי, שטיינשניידער, ד"ר גלאַטער און דיר. אָרבאַך.

120 רבנים און רביים שליט"א, 50 טויזענד יודען פון גאַנץ פּוילען האָבען אַנטייל גענומען אין דער גרונדשטיין-פייערונג פון

ישיבת חכמי לובלין

פראַצעס וועגען א בלבול.

מיט עטליכע יאָהר צוריק ווען דער איצטיגער וויצע-פּרעזידענט ד"ר וויעלינסקי איז געווען אינ-ספּעקטאָר פון וואוינונגס-אַמט, וועלכער האָט רעי-מאָלס געהאַט דאָס רעכט צו רעקווירירען וואוי-נונגען, האָט ער גערונגען אַ דירה אין הויז פון סטאַניסלאַוו רייכער, ושעלאָנאַ 20. רייכער האָט אָבער פערשטאַנען, אַז פערריגענגעניג די וואוינונג דעם ד"ר וויעלינסקי, וועט איהם לייכטער זיין פּטור-צו-ווערען פון דער אָפּיציערן-קאַסינאָ, וועל-כע האָט זיך אויך געפינען אין זיין הויז. מען האָט אין נישט געשעהען, האָט רייכער פונאַנדערגע-שפּריט קלאַנגען און זיך אויך געווענדעט מיט אַנ'אָנאָנימען בריף צום מאַגיסטראַט, אַז ד"ר וויעלינסקי האָט איהם אויסגענאַרט אַ וואוינונג, צוזאָגענדיג צו עקסמיטירען דאָס אָפיציערן-קאַסינאָ. ד"ר וויעלינסקי האָט זיך געפינען בעליידיגט און איינגעקלאָגט רייכער'ן אין געריכט, דער פּראָצעס איז פרייטאָג פאָרגעקומען אין פרידענס-געריכט. דער ריכטער שרעטער האָט אָנערקענט, אַז ריי-כער האָט געמאַכט אַ בעוואוסטזיניגען בלבול אויפ'ן דעמאָלדיגען בעאַמטען ד"ר וויעלינסקי און דעם גאַנצען ענין איבערגעשיקט צום פּראָקוראָר.

אַ עפענטליכע ערקלערונג
צו דער לאַדזער יודישע בעפעלקערונג וועגען די אַנאָנימע בריף אין עניני כשרות.

זייט עטליכע וואָכען האָט זיך בעוויזען אין די היגע פּרעסע פערשידענע אויפרופען וועגען די אַזוי גערופענע „געמישטע יאַטקעס" אונטערגע-שריבען פון פּשוט'ע יודען — סתם יודען — אַ גרופּע יודען או"ה וועלכע בעהיינען נעבעך דאָס לאָדזער יודענטום אין נכשול ווערען ח"ו באיסור טריפות, וועלכעס יעדער בעוואוסטזיניגער און פּאַרטייאישער יוד לעזט פון צווישען די שורות, אַז זיי מיינען דערמיט נישט לאָדזער יודען מונע צו זיין מאיסור טריפות נור איינפאַך דאָ האָט מען צו טוען מיט איין געהיימע האַנד וואָס פיהרט אָן מיט דער אַקציע צוליב קאָנקורענץ-צוועקען, וועלכע מיר זענען אימשטאַנד ווען עס וועט נויטיג זיין צו פערעפענטליכען און שטעלען זיך נישט אָב פאַר קיין זאַך און רופען אָן 200 יודען קצבים מיט די געמיינסטע אויסדריקען ווי ריקים ופוחזים, יודען וועלכע זענען פון פיל צעהנדליג יאָהרען אין לאָדז בחזקת כשרות אין אַלע ענינים נאָך פון זייט הרה"ג הר' אלי' חיים מייזל זצ"ל, ואַגאַר ערלויבען זיי זיך אויפצוטרעטען געגען היגען גאַנצען בר"צ שליט"א און ווער הכשרות פאַר וואָס זיי העלפען זיי נישט אוי לדור ששפטו את שופטיהם וועלכעס אַ דאַנק דעם היגען ראַבינאַט איז זייט אייניגע יאָהר פיל רעפאָרמען געמאַכט געוואָרען אין עניני כשרות ביי די געמישטע יאַט-קעס ווי 2 קלעצער עקסטרע העקער צום טריפה פלייש ביי אַ בעזונדערער וואַנד און צעטלען מיט אויפשריפטען בשר כשר — בשר טריפה און יע-דער פון אונז וואַרפט זיך אונטער אַלע פאָרשריפ-טען וואָס דער ראַבינאַט וועט אונז מאַכען עס זאָל ח"ו נישט אַרויסקומען קיין מכשולים, אָבער נישט מיר זאָלען זיך אונטערוואַרפען אונטער אַזעל-כע גערונגענע נישט ראַצו בערופענע מענשען, זיי שרייבען אין זייערע פּאַסקווילען, אַז עס טרעפט מען פערקויפט טריפה פאַר כשר או"ה אדרבא זאָל דער ראַבינאַט וועלכער איז דערצו גערופען חוקר ודורש זיין יעדען פאַל און מיר זענען גרייט יעדעס מאָל אונזער ערליכקייט צו בעווייזען אַז מיר מיספּרויכען נישט ח"ו מיט אונזער חזקת כשרות, נענוג וואָס מיר האָבען צו קעמפען פאַר אונזער עקזיסטענץ פון פערשידענע זייטען וועלכע ווילען אונז דעם פלייש-האַנדעל פון יודישע הענד ח"ו אַרויסנעמען ווי דאָס צעכען-געזעץ או"ו שלא אחד בלבד עמד עלינו לכלותינו זאָלען מיר נאָך האָ-בען מיט אייגענע צו טון וועלכע רעדען מכלומרשט אין נאָמען פון דער היילינגער תורה מען זאָל זייער אמת'ע שמוציגע געדאַנקען נישט אַרויסזע-העז, מיר ערקלערען נאָכאַמאָל, אַז מיר ווילען ווי ביזאַהער שטעהען בהשגחת הבר"צ רפה שליט"א און אויספאָלגען אַלע זייערע אָנווייזונגען וואָס זיי וועלען אונז געבען עס זאָל ח"ו נישט אַרויסקומען קיין מכשולים. 244

לאָדזער קצבים פון געמישטע יאַטקעס.

„אררט"
זאַכאַרניאַ 43.
אַרטיסטישער רעווי און קאַמער-טעאַטער
אונטער דער לייטונג מ. בראָדערזאָן

היינט, זונטאָג — 2 פאָרשטעלונגען:
אָנהויב 8 און 10.15 אָוונד

שושנת יעקב

מאָנטאַג, דינסטאַג, מיטוואָך, דאָנערשטאַג — צו 1 פאָרשטעלונג:
אָנהויב 9.30, סוף 11.40

פרייטאַג — 1 פאָרשטעלונג: אָנהויב 9.45 אַ זייגער, סוף 11.45 אָוו.

שבת — 3 פאָרשטעלונגען: 4 נאָכמ. 8 און 10 15 אָוונד.
(פרייזען פון 75 גר. ביז 2.50 זל.)

הנחה-בילעטען זענען גילטיג מאָנטאָג, דינסטאָג, מיטוואָך און דאָנערשטאָג.

די קאַסע איז אָפען טעגליך פון 6 אָוו. שבת — פון 1.30 נאָכמ.

אָנגעהויבען זיך די איינשרייבונגען פון קינדער אין די יודיש-וועלטליכע פאָלקס-שולען.

אין די שולען פון דער יודישער שול-אָרגאַניזאַציע האָבען זיך שוין אָנגעהויבען די איינשרייבונגען פון שילער אויפ'ן נייעם שול יאָהר.

ס'ווערען איינגעשריבען קינדער אין עלטער פון 6 יאָהר און אין פאָלגענדע 7 קלאַסיגע פאָלקס-שולען: אין דער שול אויפ'ן נאָמען פון מעדעם (ציגעל-גאַס 17) אין דער שול אויפ'ן נאָמען פון באָראָכאָוו (ציגעל-גאַס 26) אין דער שול אויפ'ן נאָמען פון פרץ (פּלאַץ קאַשטשעלני 4) און אין דער שול אויף זגערזשער 42.

די קינדער, וואָס וועלען נישט איינגעשריבען ווערען אין די אויבענדערמאָנטע שולען אין משך פון חודש מאַי וועלען אויטאָמאַטיש איינגעשריבען ווערען דורכ'ן מאַגיסטראַט אין די פוילישע „פּאָווסעכנע" שולען.

פון דער ציוניסטישער אָרגאַניזאַציע.

שקל-אַקציע — „קרן-היסוד".

דער ציוניסטישער קאָמיטעט האָט אָנגעהויבען ענערגיש אַדורכצופיהרען די הייאָהריגע שקל-אַקציע צווישען די מיטגלידער פון דער אָרגאַניזאַציע. די שקלים זענען פונאַנדערגעשיקט געוואָרען צוערשט צו אַלע מיטגלידער. אויסערדעם זענען פערטיילט געוואָרען שקל-ביכלעך צווישען די פערשידענע גרופּען און יוגענד-אָרגאַניזאַציעס: „החלוץ-המרכזי", „ירדניה", „בני-ציון", „אוהל יעקב" א. א. די אַקציע דאַרף אַדורכגעפיהרט ווערען אין משך פון היינטיגען חודש אייר. נאָכדעם וועט זיך אָנהויבען די אַלגעמיינע אַקציע פון פערשפּרייטען דעם שקל אין דער שטאָט. דער שקל איז, ווי בעקאַנט, אַ בעווייז פון צוגעהעריגקייט פון דער אַלוועלטליכער ציוניסטישער אָרגאַניזאַציע און גיט דעם בעזיצער דאָס רעכט אַנטייל צו נעהמען אין די וואַהלען צום קאָנגרעס און דורך דעם די מעגליכקייט צו דעצידירען, אין די וויכטיגסטע יודיש-נאַציאָנאַלע פּראָבלעמען, וואָס זענען נוגע דעם אויפבוי פון ארץ-ישראל.

*

דער היגער „קרן היסוד"-קאָמיטעט האָט לעצטענס אָנגעהויבען אַן אינטענסיווע-טעטיגקייט אויף צו זאַמלען דעקלאַראַציעס לטובת דעם אויפבוי-ווערק אין ארץ-ישראל. אין דער אַרבייט האָבען זיך תיינטיגע וואָך אַקטיוו בעטייליגט די מיטגלידער פון קאָמיטעט: לאַווניק א. יאָעל, ק. לעווענטאָן, ד"ר אריה טאַרטאַקאָווער, ד"ר ח. בערלאַס, ש. לצוו, מ. מרחיב, ש. ז. ראַבינאָוויטש, נ. וועגמייסטער, נ. קאַראַטשינסקי, ל. גאָלדבערג, י. פּיקעלני און אַנדערע אָנגעזעהענע ציוניסטישע עסקנים. עס זענען צוזאַמענגעשטעלט געוואָרען די רשימות פון די פּערזאָנען, וועלכע דאַרפען בעזוכט ווערען אין משך פון אַ קורצער צייט, כדי צו נעהמען ביי זיי פערפליכטונגען לטובת דעם „קרן-היסוד".

ס'קומט קיין לאָדז

דער פּרעזעס פון באַנק „גאָספּאָד. קראַיאָוועגאָ."

(—) היינט קומט קיין לאָדז דער פּרעזעס פון „באַנק גאָספּאָדאַרסטוואַ קראַיאָוועגאָ," גענעראַל גורעצקי צוזאַמען מיט עטליכע פאָרשטעהער פון דער באַנק-דירעקציע.

דער דירעקטאָר וועט פערבלייבען אין לאָדז 8 טעג און וועט וויזיטירען די היגע אָפּטיילונג פון „באַנק גאָספּאָדאַרסטוואַ קראַיאָוועגאָ".

דער גענעראַל וועט אין לאָדז אויפנעהמען דעלעגאַציעס פון די לאָדזער ווירטשאַפטליכע אָרגאַניזאַציעס און ס'וועלען פאָרקומען קאָנפערענצען וועגען קרעדיט-פּראָבלעמען פאַר'ן לאָדזער האַנדעל און אינדוסטריע.

דער גענעראַל גורעצקי וועט זיך אויך גענוי בעקענען מיט דער בוי-בעוועגונג אין לאָדז און דער וואָיעוואָדזטוואָ.

האַנדווערקער!

געדענקט אין אייער עקזיסטענץ! — בעזאָרגט

אייך מיט די האַנדווערקער-קאַרטען.

האַנדוו.-צענטראַלע, זאַוואַדזקאַ 5.

די בוי-בעוועגונג.

(ב) אונטערן פאָרזיץ פון לאַווניק איזדעבסקי איז פאָרגעקומען אַ זיצונג פון קאָמיטעט צו פינאַנצירען די בוי-בעוועגונג אין די שטאָט.

עס זענען בעהאַנדעלט געוואָרען 25 בקשות וועגען הלוואות אויף צו בויען הייזער 15 בקשות זענען בעריקזיכטיגט געוואָרען, די איבעריגע האָט מען צוגעזאָגט, נאָכדעם, ווי זיי וועלען אויסבויען די הייזער פאַר פּריוואַטע הלוואות, וועלען די הלוואות קאָנווערטירט ווערען.

דער פאָרשטעהער פון באַנק גאָספּאָדאַרסטוואַ קראַיאָוועגאָ, ר"ר רוטאָוויטש האָט אויפמערקזאַם געמאַכט, אַז די סומע פון 2 מיליאָן זל. פאַר לאָדז אויף צו פערבויען די שטאָט זענען שוין אויסגענוצט געוואָרען און קיין אַנדערע פאָנדען אויף דעם צוועק זענען דערווייל נישט פערהאַן.

צוליב דעם, ווי מיר דערוויסען זיך, וועלען די פאָרשטעהער פון היגען מאַגיסטראַט זיך ווענדען צו גענעראַל גורעצקי, בעת זיין בעזוך אין לאָדז, וועגען ערטיילען פאַר לאָדז גרעסערע קרעדיטען אויף בוי-צוועקען.

בעשטראָפט אַנטי-סאַניטאַרע נאַכט-בעקערייען.

(ס) די קאָמיסיע צו קאָנטראָלירען דעם סאַניטאַרען צושטאַנד אין די נאַכט-בעקערייען האָט שוין אָנגעהויבען די אַרבייט, די נאַכט פון 10 מאַי האָט די קאָמיסיע אַדורכגעפיהרט רעוויזיעס אין 8 בעקערייען און 7 פון זיי געפונען אין אַנטיסאַניטאַרען צושטאַנד, די ראָזיגע בעקערייען וועלען בעקומען פערשידענע געלד-שטראָפען.

פון האַנדעלס-געריכט.

(—) ווי בעקאַנט געפינט זיך די אַקציען-געזעלשאַפט מאַקסימיליאַן שיפער אונטער געריכטליכער אויפזיכט. איצט איז די געזעלשאַפט איינגעקומען אין געריכט, אַז דער געריכטס-אויפזיכט זאָל פּראָלאָנגירט ווערען, צוליב דעם וואָס די פירמע האָט שוין אָפּגעצאָהלט אַ גרויסען טייל פון איהרע חובות, דאָס געריכט איז נאָכגעקומען די ביטע פון דער פירמע און די געריכטס-אויפזיכט פערלענגערט.

לאָטעריע-נאַכריכטען.

אין צוזאַמענהאַנג מיט'ן דערנעהנטערען זיך פון דעם טערמין פון דער ציהונג איז צו בעמערקען אַ גרויסע פּראַאינטערעסירונג אויף לאָסען פון דער 1-טער קלאַס 17-טע מלוכה-לאָטעריע. ביי אַ זעהר בעגרעניצטער צאָהל לאָסען הערשט אויף דיזע אַ גרויסע נאָכפראַגע. איבערהויפּט ווענדעט מען זיך נאָך לאָסען צו דער קאָלעקטור פון

ס. יאַטקא, פּעטריקאָווער 22 / פּעטריקאָווער 66

און דאָס צוליבדער ריכטיגער סבה, וואָס איממער פאַלען דאָרט די גרעסטע געווינסען. אַזוי ווי עס איז בעקאַנט שטאַמען פאַסט אַלע געווינסען, וואָס זענען געפאַלען אין דער איצטיגער 5-טער קלאַס אויף לאָדז פון דער אויבענדערמאָהנטער קאָלעקטור, דאָרט איז אויך געפאַלען דער גרעסטער געווין אין דער געשיכטע פון דער פוילישער לאָטעריע — די פּרעמיע 415.000 זל. אויף נו. 60373. די ציהונג פון דער 1-טער קלאַס וועט פאָרקומען שוין דעם 19-טען און 21-טען מאַי ד. י.

נייער פאָהר-פּלאַן פון די נאַכט-טראַמוואַיען.

(—) דער פאָהר פּלאַן פון די נאַכט-טראַמוואַיען איז פאָלגענדער:

ליניע A קורסירט ביז האַלב 4 פון באַלוטער מאַרק ביז גייער'ס מאַרק, פון האַלב 4 פון באַלוטער פּלאַץ אויף כאָינע, און געהט אָב 10 מיט 30 מינוט פון באַלוטער פּלאַץ. יעדע 10 מינוט איז פערהאַן אַ טראַמוואַי.

ליניע B געהט פון באַלוטער פּלאַץ אויף וויזצוו יעדע 29 מינוט. דער ערשטער טראַמוואַי געהט אָב 10 מיט 25 מינוט.

די ליניע K וואָס קורסירט צווישען פאַבריקס-באַהן און קאַלישער באַהן איז צוגעפּאַסט צו דעם פאָהר-פּלאַן פון דער באַהן.

תלמוד-תורה מיט הצלות נפשות צוזאַמען איז ישיבת חכמי לובלין

ווילדקייט

פון צעלאָזענע שול-קינדער.

נעכטען זענען די קינדער פון דער יודישער פאָלקס-שולע אויף אַלעקסאַנדראָווסקאַ 37, אין דער בעגלייטונג פון זייער לעהרערין געגאַנגען אין באַד.

דאָרט האָבען זיי בעפאַלען די קריסטליכע שילער פון דער פאָלקסשול אויף דרעוונאָווסקאַ 88 און זיי שטאַרק צושלאָגען.

צוגעשטאַנד. איז צושלאָגען געוואָרען די שילערין פלאַסקער (זגערזשער 10) און די לעהרערין פּרל. כירי.

די לעהרערין איז אַראָפּגעפאָהרען אין ערשטען פּאָליציי-קאָמיסאַריאַט, פון וואַנען מ'האָט אויפ'ן אָרט אַרויסגעשיקט עטליכע פּאָליציאַנטען איינשטעלען די אָרדנונג.

יודיש טעאַטער אין זאַל פילהאַרמאָניע, נאַרוטאָוויטשאַ 20

גאַסטראָלען פון דער בעריהמטער סובּרעטין פון אַמעריקא בעטטי קעניג.

היינט, זונטאָג, דעם 13 טען, 9 אין אָוונד ענדליך! דער לאַנג-ערוואַרטעטער שלאַגער

מאַלי=דאַלי

אין 3 אַקטען מיט געזאַנג און טענץ פון י. קאַהן, מוזיק אַראַנזשירט פון ל. זעלמאַן.

די הויפּט-ראָלע: „מאַלי"-בעטטי קעניג.

רעזשיסירט פון וו. כלינער.

1. אַקט: בעטטי קעניג פון מאַלי-דאַלי ווערט יאַקעל דעם רבינ'ס; 2. אַקט: מאַלי-דאַלי האָט חתונה מיט'ן בעל הבית טאָכטער; לעצטער אַקט: מאַלי-דאַלי האָט חתונה מיט איהר ריכטיגען געליבטען. קופּלע „ווי האַלט איך", געזונגען דורך בעטטי קעניג צוזאַמען מיט'ן פּובליקום. „מאַלי-דאַלי" געזונגען פון בעטטי קעניג מיט כאָר. „איך וויל אַ מיידעלע, ווי מיין מאַמעניו איז געווען", דועט „הערצעלעך צוויי".

מאָנטאָג, דעם 14-טען מאַי, 9 אין אָוונד צו ביליגע פּרייזען

דער רבי האָט געהייסען פריילאַך זיין

אין 3 אַקטען מיט פּראָלאָג מיט געזאַנג און טענץ.

דינסטאָג, דעם 15-טען, 9 אָוונד-גרויסע פּאָפּולערע פאָרשטעלונג פון 1 ביז 2.50

די סיבירער חתונה

אָפּערעטע אין 3 אַקטען מיט שעהנע געזאַנגס-נומערן פון מ. כלינער. הויפּט-ראָלע: „וואָלאָדקע"-בעטטי קעניג.

ס'נעהמען אַנטייל פרויען: בעזמאַן, זעווקינאַ, מאַכאַראָווסקאַ, פּאָדערמאַן. מענער: אַריעל, אייזענבערג, בירנבוים, באַלבירסקי, האַמבורגער, מאַכאַראָווסקי, נייהויז, פּאָליאַנסקי, צווייליך. מוזיקאַלישע לייטונג: ל. זעלמאַן. טענץ איינשטודירט פון טאַנץ-מייסטער ב. לייבאָוויטש. אַדמיניס.: א. בעזמאַן. ביהנע-לייטער: מאַכאַראָווסקי. בילעטען אין פילהאַרמ.-קאַסע.

טויבליכע.

איך העלף אפילו אין שווערע פאַלען מיט אַ פּיטעלקע, געמאַכט פון נאָלד לויט גיפּס-אָפּגיסונגען, וואָס מען קען טראָגען בעקוועהם אין אויער, הערענדיג אויסגעצייכענט. רעקאָמענדירטע דורך דאָקטוירים-ספּעציאַליסטען, ווען אפילו אַן ערצטליכע היילונג העלפט נישט.

אומזיסטע אינפאָרמאַציעס פון 9—19 ביי סמיאַסני לאָדז, גראַנד-האָטעל פון 14. ביז'ן 18. מאַי איינשליסליך. ראַראַם, האָטעל אייראָפּאַ פון 19—20 מאַי איינשל. לובלין, האָטעל „וויקטאָריאַ" פון 21 ביז'ן 22. מאַי וואַרשאַ, האָטעל „אייראָפּעיסקי" פונ'ם 24. ביז'ן 26-טען מאַי ד. י.

פּלאָצק, האָטעל „וואַרשאַווסקי" פונ'ם 28. ביז'ן 29-טען מאַי איינשליסליך. 102

Hörkapsel G. m. b. H. Breslau.

אַ זלאָטע אַ קוש.

(—) אַ געוויסער מאַטעאוש וואַשאַק איז, ווען ער איז געווען אַ ביסעל בגילופין, צוגעשטאַנען אויף בענעדיקטאַ גאַס צו אַ מיידעל, וועלכע ער האָט אָנגעהויבען הייס צו קושען, דאָס מיידעל האָט נישט אַפּאָנירט, נאָר האָט זיך שפּעטער געהייסען בעצאָהלען אַ זלאָטי פאַר אַ קוש, ווען וואַשאַק האָט איצט אָפּאָנירט האָט דאָס מיידעל געכאַפּט אַ פלאַש און דערלאַנגט וואַשאַק'ן אייבער'ן קאָפּ, מיט דעם פערוואונדעטען האָט זיך פערנומען די פּאָגאָטאָוויע מיט דעם „טייערען" מיידעל די פּאָליציי.

פון יעדען מנדב פאַר „ישיבת חכמי לובלין"

וועט זיין עפּעגטליך געמאָלדען — זעה לאָדזער יוד דיין נאָמען זאָל נישט פעהלען!

שמאַנט מיט וואַסער.

(—) די הענדלערין שטעפאַניאַ מאַיכזשאַק פון שעראַדז האָט געפּרובט אויפ'ן גרינעם מאַרק אַריינגיסען אין קאַן מיט שמאַנט אַ טאָפּ מיט וואַסער, כדי דאָרט זאָל מעהר זיין, דאָס האָבען בעמערקט עטליכע דורכגעהער און איינער פון זיי האָט געכאַפּט די קאַן און אויסגעגאָסען די גאַנצע קאַן מיט'ן וואַסערדיגען שמאַנט. מאַיכזשאַק האָט ווידער פון איהר זייט געכאַפּט די קאַן דערלאַנגט דעם דורכגעהער שלוסאַרסקאַ אין קאָפּ, צו דער פערוואונדעטער האָט מען גערופען אַרויסרופען פּאָגאָטאָוויע.

געעפענט די בילדער-אויסשטעלונג פון קונסט-מאַלער בן-ציון צוקערמאַן.

נעכטען איז אין דער שטעטישער גאַלעריע אין שענקעוויטש פּאַרק פאָרגעקומען די פייערליכע ערעפנונג פון דער בילדער-אויסשטעלונג פונ'ם בעריהמטען מאַלער בן ציון צוקערמאַן. צו דער ערעפנונג זענען געקומען דער שטעטישער סטאַראָסטאַ, דער יודישער רעפערענט ביי דער וואָיעוואָדזטווע, פאָרשטעהער פון פּרעסע, קינסטלער געזעלשאַפטליכע טוער און א. וו.

אויף דער וועלכער אויסשטעלונג זענען צוו. אַנדערע אויסגעשטעלט צירקא 40 אַרבייטען פונ'ם קינסטלער קאַהאַנע אויף בלעך, וועש און קופּער, אַלס אַלט-יודישע סווישטען.

אַנ'אָפּהאַנדלונג וועגען דער אויסשטעלונג וועלען מיר נאָך ברענגען.

פון „העלענהאָף".

היינט 11,15 פאַרמיטאָג קומט פאָר דער ערשטער פריהמאָרגען קאָנצערט פון דעם סימפאָנישען אָרקעסטער אונטער דער לייטונג פון דיררעק. רידער.

אין פּראָגראַם געהען אַריין: ווערדי, פּוטשיני א. אַנד.

3 אַ ווינער נאָכמיטאָג דער ערשטער פּאָפּולערער קאָנצערט.

נעקראָלאָג.

דעם פערגאַנגענעם כ' אייר איז אין עלטער פון 72 יאָהר נפטר געוואָרען האשה הצנועה מרת נחמה פיינע לוריע פון צו הויזע ראַמבראָווסקאַ, די פערשטאָרבענע האָט זיך אויסגעצייכענט מיט איהרע מעלות חן אין פרומקייט, צדקה און מתן בסתר די פערשטאָרבענע איז געוועזען אַ אלמנה נאָך דעם בעקאַנטען אין די היגע קרייזען ר' יהודה יצחק ז"ל, אַ שנור פון בעוואוסטען גראָנער למרן ר' יוסף אפּע ז"ל, אויף דעם בית החיים האָט איהר מספיד געווען ר' חיים איינהאָרן האָט בולט כאַראַקטעריזירט די נפטרת, ענדיגענדיג דעם הספר מיט די ווערטער. כלך יפה רעיתי ומום אין בך".

די פערשטאָרבענע האָט איבערגעלאָזט 5 זיהן און 3 טעכטער.

(*) שלם לעפרה תנצב"ה

דער 2-טער לאַנדעס-צוזאַמענפאָהר פון „על המשמר".

היינט זונטאָג קומט פאָר אין וואַרשאָ דער צווייטער צוזאַמענפאָהר פון דער ראַדיקאַל-ציוניסטישער גרופּירונג „על המשמר" אין פוילען.

אין דעם צוזאַמענפאָהר בעטייליגען זיך חוץ טוערפון פוילישען יורענטום אויך די ספּעציעל געקומענע געסט פון בערלין, ר"ר יעקב קלאַצקין און ר"ר נחום גאָלדמאַן. פון לאָדז זענען געוועהלט געוואָרען אַלס רעלעגאַטען: ה"ה מ. ח. רומקאָווסקי, ר"ר מ. פעלדמאַן, מ. מרגליות, א. ב. קאַצבערג, סטוד. ש. געליבטער און ש. ל. וואַרשאַוציק, אַלס פערטרעטער: י. צוקערמאַן און ב. פּראַשקער.

אַ פאַבריק-שרפה אין זגיערזש.

(—) פרייטאָג 11 פאַרמיטאָג איז אויסגעבראָכען אַ גרויסע שרפה אין דער פאַבריק פון די ברידער בערניקער אין זגערזש, דאָס פייער איז ענטשטאַנען אויפ'ן פּאַרטער פון דער 2-שטאָקיגער פאַבריקס-געביידע אויף קילינסקי 11, באַלד האָט זיך דאָס פייער פערשפּרייט אויף דער רייסעראָפּטיילונג און לאַגער פון רויה-שטאָפען, דאָס פייער איז ענטשטאַנען בעת דער אַרבייט און די אַרבייטער זענען אַרויס אָהנע אויבער-מלבושים, ראַטעווענדיג דאָס לעבען, נאָך 2 שעה שווערע אַרבייט האָט זיך די פייערלעשער איינגעגעבען דאָס פייער צו לאָקאַליזירען, אַזוי אַז די אויבערשטע שטאָקען זענען אָפּגעראַטעוועט געוואָרען די שאָדענס בעטרעפען 20 טויזענד זלאָטים.

גרויסע ציקליסטען-אימפּרעזע פון „מכבי".

היינט 9 אַ זייגער פריה וועלען פאָרקומען ציקליסטען-געיעגען איינגעאָרדענט דורך דער ציקליםטען-סעקציע פון „מכבי". מיט אַ זעהר אימפּאָזאַנטען פּראָגראַם, וועלכער נעמט אַרום געיעגען אויף 40 קילאָמעטער; 6 קילאָמעטער פאַר פרויען; יוניאָרען-לויף, צווישען פעראיינס-לויף.

ביז איצט האָבען זיך געמאָלדען ביז 200 אַנטיילנעהמער. עס וועט אויך זיין אַ ספּעציעלער לויף אויף ווערטפולע פּריזען וועלכע ס'זענען געשאָנקען געוואָרען פון „מכבי"-פּרעזעס ר"ר קרויש. א.

עס איז נישט אַליין איינס

וועלכען האָבער-נאַהרונגס-מיטלען איהר פערווענדעט! פונקט אַזוי ווי עס איז פערהאַן פערשידענע סאָרטען ווייצען און ווייצען-מעהל, אַזוי איז עס אויך מיט האָבער-פּראָדוקטען.

קנאָר'ס האָבער-נאַהרונגס-מיטלען זענען איין און איינציג אין זייער פּרט, ווייל זיי זענען שוין מיט צעהנדליגער יאָהרען צוריק געפּרובט און ענטהאַלטען אין לייכט פערדייליכער פאָרם פעטס, אייווייס, קויהלען-הידראַט, קאַלקזאַלץ און אייזען: נאַהרונגס - ווערט פול מיט אויפבויענדער קראַפט.

פרויען־האנדעל.

לויט׳ן בעריכט פון דער פעלקער־בונד־קאָמיסיע איז גענף.

שוין היפשע צעהנדליגער יאָהרען, ווי געוויסע געזעלשאַפטליכע קרייזען האָבען זיך גענומען פער־אינטערעסירע מיט דער פראַגע פון פרויען־האַנדעל און אַלס פועל־יוצא איז אין יאָהר 1897 צונויפ־גערופען געוואָרע אין לאָנדאָן דער בעוואוסטער ערש־טער קאָנגרעס און היכף אין פינף יאָהר אַרום קומט פאָר אַ קאָנפערענץ פון די פעראינטערעסיר־טע מלוכות (אַ חוץ בראַזיליען) אין פאַריז, וואו די פראַגע פון פרויען..האַנדעל ווערט בעהאַנדעלט אין איהר גאַנצער ברייט. דאָס איז אָבער אַלץ געווען אַ התחלה, וועלכע האָט עפּעס וואָס קאָנקרעטעס, פּאָ־זיטיוועס צו דער לעזונג פון דער פראַגע נישט גע־קענט אַריינברענגען. בכלל איז עפּעס וואָס צו רער־גרייכען ממשות׳דיגעס אין אַזעלכע ענינים נישט פון די לייכטע זאַכען. דאָ האַנדעלט זיך וועגען אַנ׳ענין, וועלכער פערמאָגט צררים. און אָט ביי אַזויגע אונ־גינסטיגע בעדינגונגען האָט דער פעלקער־בונד אין גענף זיך גענומען צו דער אַרבייט.

אין אַפּריל 1923 איז געשאַפען געוואָרען אַ ספּעציעלע קאָמיסיע, וועלכע האָט זיך געדאַרפט בעשעפטיגען מיט דער פראַגע.

די מאַטעריאַלען, וועלכע די קאָמיסיע פער־עפענטליכט בעציהט זיך אויף דער אַנקעטע וואָס איז דורך זיי דורכגעפיהרט געוואָרען אין 28 לענ־דער. איבער 6500 פרויען זענען אָפּגעפרעגט גע־וואָרען, פון זיי 5000 גאַסען־פרויען. פון דער אַל־געמיינער צאָהל גאַסען־פרויען פון אַרגענטינאַ און בראַזיליען געפינען זיך גאַנצע 80 פּראָצענט אויס לענדערינס פון מעבר לים. דאָס דערקלערט זיך דערמיט, וואָס אַ פרוי, וואָס ווייטער זי ווערט אָפּגע־ריסען פון איהר אייגענער היים, אַלץ לייכטער איז צו צוברעכען איהר מאָראַל און איהר אַראָפּשלעפּען אין אָפּגרונד אַריין. די טראַפיקאַנער, די פרויען־הענדלער רעכענען זיך שטאַרק מיט דער פּסיכאָ־לאָגישער דערשיינונג און דאָס איז טאַקע איינער פון די וויכטיגסטע פאַקטאָרען, וואָס דערלויבט זיי אַריינצוציהען אין זייער נעץ אַ גרויסע צאָהל גאָר אומשולדיגע, מינדעריעהריגע מיידלעך. די אַרבייט פונ׳ם טראַפיקאַנער, פונ׳ם הענדלער מיט ווייסע שקלאַפינס בעשטעהט אין דעם צו ווערבירען פרויען אין אייראָפּאַ און זיי איבערטראַנספּאָרטירען קיין קויפט זיי אין די עפענטליכע הייזלעך, אָדער טרייבט דעם געשעפט אויפ׳ן אייגענעם חשבון. די טראַפּי־קאַנער האָבען אַפילו זייערע אייגענע בענק, וועלכע בעזאָרגען זיי מיט הלוואות, אין אַ צייט פון אַ געלד־מאַנגעל, כדי דאָס געשעפט זאָל חס־וחלילה נישט אָפּגעשטעלט ווערען. און אין איינער אַנ־אייראָפּעאישער הויפּט־שטאָט געהט אַפילו אַרויס אַ רעגולערע צייט־שריפט, געווידמעט זייערע אינטע־רעסען. אין דער צייטשריפט ווערען אָנגעגעבען די וואַריאַציעס פונ׳ם קורס — אויף וועלכען מאַרק עס איז היינט לייכטער און ביליגער די לעבעדיגע סחורה צו קויפען, אויפ׳ן פראַנצויזישען, דייטשען אָדער פוילישען האַנדעלס־מאַרק. אויך ווערט דאָר־טען אָנגעגעבען, אויף וועלכען וועג און דורך וועל־כען מאַרשרוט עס איז היינט לייכטער דורכצושמוג־לען דעם לעבעדיגען טראַנספּאָרט.

צפון־אַפריקאַ אָדער דרום־אַמעריקאַ, וואו ער פער־

דער קאָנטינגענט פרויען, וועלכע די טראַפיקאַ־נער הערבירען, געהערט צו פיר פערשידענע קאַטע־גאָריעס: 1) פּראָפעסיאָנעלע גאַסען־פרויען, פּראָס־טיטוטקעס, וועלכע גיבען זייער הסכמה זיך אַריבער־צופּעקלען אין אַ נייעם מקום, און צוליב דעם, וואָס דער טראַפיקאַנער גיט זיי די מיטלען דורכצומאַכען אַזאַ לאַנגע, קאָסטבאַרע רייזע, פאַלען זיי איינגנצען אַרונטער אונטער דער השפּעה פונ׳ם הענדלער. 2) האַלב־פּראָפעסיאָנעלע גאַסען־פרויען, ד. ה. פרויען פון אַ מעהר איידעלען מין, ווי למשל: פאַברי־קען־אַרבייטערקעס, מאָדיסטקעס, שניידערקעס...., וועלכע זענען צוליב׳ן קליינעם אַרבייטסלוין גע־צוואונגען צו טרייבען פּראָסטיטוציע, כדי צו דעקען דעם דעפיציט פון מיזעראַבלען טאָג־טעגליכען בודושעט. 3) אַרטיסטקעס — טענצערינס.... וועל־כע לאָזען זיך אויף אַ טורנע איבער ווייטע פרעמדע לענדער און בשעת עס טרעפט, אַז דער טורנע פערענדיגט זיך מיט מאַטעריעלע פערלוסטען, דאַן בעוויזען זיך די טראַפּיקאַנער, וועלכע לויערען שוין אויף זייערע קרבנות און נעהמען זיי אַריין אונטער זייער „שוץ״. 4) מיידלעך, דאָס רוב מינדעריעהריגע גאָר אומשולדיגע נפשות, קינדער פון אָרעמע עלטערען, וועלכע זוכען אַ גראָשען צו פערדינען און דאָ בעווייזען זיך די טראַפּיקאַנער מיט זייערע כל׳ערליי שמר־שטיק און מיט דער הילף פון אַ טאָפּ ליגען... קויפען זיי אָפּ דעם גוף און די נשמה פון די יונגע קינדער. צו דער פירטער און לעצטער קאַ־טעגאָריע קינדער ווערען אָנגעווענדט פערשידענאַרטי־גע מיטלען, כדי זיי אַריינצוכאַפּען אין נעץ אַריין. אין איין שטאָט אָדער שטעטעל שפּילט זיך דער טראַפיקאַנער מיט זיין קרבן אין חתן־כלה, אין אַ צווייטען מקום האָט ער אַפילו חתונה אויף צופליי־סען, אין אַ דריטען אָרט האָט ער חתונה גאָר אויף אַנ׳אמת.

און בעלגיט אויף אַזעלכע שידוכים געפינען זיך גאָר נישט ווייניג! און טאַקע אַ בחור, אַ קראַסאַ־וויעץ, שטעלט זיך נאָך פאַר אַלס מיליאָנער, אַלס צווייטער פאַרט פון אַמעריקאַ, וואַרפט דאָלאַרען אויף רעכטס און אויף לינקס, בעשענקט די כלה מיט איהרע עלטערן מכל המיני מתנות, פלעכט נאָך דורך דעם מאַמע־לשון מיט עטליכע ענגלישע ווער־טער (אַ סימן פון אינטעליגענץ) — הכלל אַ בחור מיט אַלע מעלות און ערשט אין איין שיינעם טאָג ענטפּלעקט ער זיך אין זיין אמת׳ן גאַנצען געשטאַלט אָבער דאַן איז שוין צו שפּעט,— לויט׳ן בעריכט פון דער קאָמיסיע פון פעלקער־בונד ווערען מיר גע־וואויר, דאָס גאָר אַ גרויסער פּראָצענט פון דער לעבעדיגער סחורה ווערט צוגעשטעלט פון פוילען, וואו אויך אַ טייל, צום בעדויערן, יודישע טראַפיקאַ־נער, דרעהען זיך אַרום מיט זייערע רייכע אַמעריקאַ־נער קעשענעס און ווערבירען יודישע קרבנות.

די לעבעדיגע סחורה ווערט איבערטראַנספּאָר־טירט פון פוילען איבער צוויי מאַרשרוטען. דער ערשטער מאַרשריט געהט פון פוילען איבער צענט־ראַל־אייראָפּע דורך רומעניען, קאָנסטאַנטינאָפּאָל קיין צפון־אַפריקע. דער צווייטער מאַרשרוט געהט פון פוילען איבער צענטראַל־אייראָפּע ביז אַנט־ווערפען און פון דאָרטען פאָהרט מען אָפּ שוין אויף אַ שיף קיין דרום־אַמעריקע. דער צווייטער מאַרשרוט איז פאַר די טראַפיקאַנער פיל בעקוועמער וויל זיי קענען אויסנוצען די פּריווילעגיעס פון פּוי־לישען קאָרידאָר. דאָס רוב הענדלער זענען שוין בעזאָרגט מיט אַלע געהעריגע פּעסער און וויזעס, פערשטעהט זיך געפעלשטע. איינער אַ הענדלער האָט זיך אַפילו בעריהמט פאַר אַ מיטגליד פון דער קאָמיסיע און איהם בעוויזען אַ גאַנצען פּעקעל פּעסער, גאַנצע 75 שטיק פון פערשידענע גרעסערע און קלענערע מלוכות. אַלע פּעסער זענען געווען בעוואָרנט מיט די געהעריגע שטעמפּלען און חתימות. עס איז מעהר נישט נויטיג אויסצופילען דעם נאָמען פון פּאָרוויזער פון פּאַס, כדי צו קאָנען פאָהרען איבער דער וועלט פריי און פראַנק מיט אַזאַ מין סאָרט כתיבה. כדי די געפעלשטקייט פון פּאַס זאָל נישט קענען פעסטגעשטעלט ווערען, בע־נוצען זיך די טראַפיקאַנער קיינמאָל נישט מיט׳ן געפעלשטען פּאַס אויף דער טעריטאָריע פון דער מלוכה, צו וועלכער דער פּאַס איז אָנגעהעריג. אַזוי למשל, בעגייען זיי זיך מיט די פוילישע פרויען אויפ׳ן פאָלגענדען אופן: זיי פיהרען זיי צו ביז דאַנ־ציג, וואו מען קען קומען מיט אַ געוועהנליכען פּוי־לישען פּאַס. פון דאַנציג פאָהרען זיי אָפּ מיט אַ טראַמוואַי קיין מאַריענבורג (דייטשלאַנד) און דאָ ערשט אויף דער דייטשער טעריטאָריע בעקומט די פרוי פון טראַפיקאַנער איהר פּוילישען אויסלענ־דישען פּאַס, און דאָ אויף דער דייטשער טעריטאָריע איז שוין שווער פעסטצושטעלען, צי דער פּוילישער אויסלענדישער פּאַס איז אַ כשרער אָדער נישט. און דאָך, נישט קוקענדיג אויף אַלע פּאָרזיכטיג־קייטען פון די געניטע הענדלער, האָט זיך פאַר׳ן פאָריגען יאָהר איינגעגעבען דער פּאָליציי אָפּצו־שטעלען אין אַלעקסאַנדריער האַפען 474 פער־דעכטיגע פרויען. די ציפער ווייזט אונז, ווי גרויס און ברייט עס איז פערצווייגט זייער טעטיגקייט.

אַ צווייטע טאַקטיק פון די פרויען־הענדלער: קיינמאָל זיך נישט זעצען אויפ׳ן שיף אין דעם לאַנד, פון וועלכען דער קרבן שטאַמט. אַזוי, למשל, ווערט דאָס פראַנצויזישע מיידעל פריהער אָפּגעפיהרט אויף אַ ליסט־רייזע קיין איטאַליען, שפּאַניען, און ערשט פון דאָרטען זעצט מען זי אויפ׳ן שיף קיין אַמערי־קע, אַ דייטשע אָדער פוילישע מיידעל ווערט אָפּגע־פיהרט קיין פראַנקרייך, בעלגיען אָדער הָרער לוסט־רייזע און ערשט פון דאָרטען פּעקעלט מען זיך אַריבער מיט׳ן ים, איבער׳ן ים ווערען די פרויען אַריבער־טראַנספּאָרטירט מיט׳ן גרעסטען קאָמפאָרט, דווקא אין ערשטען קלאַס אין דער צייט ווען דער „מאַן״ פאָהרט אין אַ קלאַס נידעריגער. די סיבה איז, וואָס אין ערשטען קלאַס איז דער קאָנטראָל אַ שוואַכערער און עס איז לייכטער די סחורה דורכצושמוגלען. און ערשט דאָ, אַריבערטרעטענדיג די שוועל פון נייען לאַנד, הויבען זיך ערשט אָן די שרעקליכע גייסטיגע און פיזישע ליידען פון דער פערנאַרטער און אפילו שוין פון פריהער געפאַ־לענער פרוי.

ר׳ פעטערס אָדער די מוטעס פון די הייזלעך צוויגען זייערע קרבנות צו זינקען אַלץ טיפער און טיפער אין אָפּגרונד פון לעבען. עס ייען אַוועק עטליכע יאָהר און דער בעשמוצטער קערפּער און דער פערפלעקטע נשמה פון דער געפאַלענער פרוי קויפען אויס זייער זיגר, אויסהויכענדיג פריהצייטיג זייער לעצטען אָטעם אונטערן דראַנג פון פער־שידענע, שרעקליכע, וועגערישע מחלות.

צוג: בעדויערען געפינען זיך אויך אין ג״ [illegible] פון, פעטער סאַן מוטעס נישט ווייניג יודען. איינער אַ טראַפיקאַ; האָט זיך בעריהמט פאַר דער קאָמיסיע, אַז דאָס איז דער בעסטער מסחר: „איך לעב זיך מיר גאַנץ רוהיג, ווי אַ פריץ און יעדע פרוי ברענגט מיר אַריין וואָך איין וואָך אויס 500 דאָלאַר, איך האָב קליענטען, וועלכע לאָזען מיר צו 100 און 150 דאָלאַר. היינט פערשטעהט איהר פאַר וואָס מיר לוינט זיך צו לאָזען קאָסטען טוי־זענטער דאָלאַר אויף הינאָפּצופיהרען אַ פרוי אַהער פון אייראָפּאַ?״

אינטערעסאַנט אָנצומערקען, אַז די אייראָ־פּעאיש און אַפריקאַנישע טראַפיקאַנער בענוצען זיך אָפטמאָל מיט ראַדיאָ, כדי זיך דורכצורערען מכח זייערע געשעפטען.

צי האָט דער פעלקער־בונד עפּעס אויפגעטון געגען דער שקלאַפעריי פון 20־טען יאָהרהונדערט? און צי עס דער פעלקער־בונד אויך עלול אויף להבא עפּעס וואָס אויפצוטון אין דער הינזיכט? ביז איצט איז נאָך ווייניג וואָס אויפגעטון געוואָ־רען געגען דיז שרעקליכסטען פערברעכען פון אונ־זער צייט, געגען דעם שקלאַפען־האַנדעל. איניגע ענדערונגען בנוגע מינדעריעהריגע זענען אַריינגע־טראָגען געוואָרען, אָבער דאָס איז אַלץ אַ נול לגבי דער אַרבייט, וואָס בלייבט אָפּצוטון אויף להבא, כדי עוקר מן השורש צו זיין דעם גאַנצען טרויעריג בעריהמטען מסחר. די אַרבייט איז אָבער זייער אַ שווערע און עס איז זייער פּראָבלעמאַטיש, צי עס וועלען קירצליך קענען אַריינגעטראָגען ווערען ראַ־דיקאַלע שינויים אין דעם האַלב לעגאַליזירטען און האַלב פערוואַרטען האַנדעל, ליידער געפינען זיך מלוכות, ווי למשל, אַרגענטינע, בראַזיליען, עגיפּ־טען, וועלכע מאַכען זיך תמעוואַטע און טאַלערירען דעם האַנדעל, אין וועלכען זיי זענען דירעקט אָדער אומדירעקט פעראינטערעסירט. און פערשטעהט זיך אַז כל זמן דער אָפּזאַץ־מאַרק וועט עקזיסטירען, קען דער האַנדעל נישט אויסגעראָטען ווערען. דער פעלקער־בונד האָט אונז געגעבען אַ קלאָר בילד פון דער לאַגע און איהר גאַנצער ריכטיגקייט און נאַקעטקייט און איצט איז אונזער חוב צו פיהרען אַ ברייטע אויפקלערונגס־אַרבייט צווישען די קאָם־פּאַקטע מאַסען פון אייראָפּע און איבערהויפּט אַמע־ריקע, אום צו ווירקען אויף די ענטשפּרעכענדיגע רעגירונגען, אַז די לעצטע זאָלען אָנעהמען אַ נע־העריגע שטעלונג צו דער פראַגע. און ערשט דאַן, ווען דער אָפּזאַץ־מאַרק וועט אָפּגעשאַפט ווערען, וועט שוין די מכה פון זיך נעמען אַטראָפירען און וועט שוין במילא פערשווינדען, אָפּמעקענדיג פון אונזער געוויסען דעם מיאוסען געלען פלעק פון דער היינטיגער צייט.

י. מ. מולער.

שטיינער, אויף וועלכע עס איז אויסגעקריצט די רוסישע געשיכטע.

נישט ווייט פון מאָסקווע זעהט מען הונדערטער יאָהרען רוסישע געשיכטע אויסגעקריצט אויף מצבות

אויף אַ בית־עולם נעבן מאָסקווע קאָן מען לייענען די געשיכטע פון לאַנד פאַר די לעצטע דריי הונדערט יאָהר. אויף דעם בית־עולם, וואָס איז ביים דאָנסקען מאָנאַסטיר, פלעגט די אַריסטאָ־קראַטיע און דער סוחר׳ישער קלאַס בעגראָבען זייערע טויטע. און איהר זעהט דאָ די געשיכטע פון די צוויי הערשענדע קלאַסען אויסגעקריצט אין שטיין.

אָנהויב פון 18־טען יאָהר־הונדערט. דער אַדעל, די דוואָריאַנסטווע, איז נאָך פול מיט כח, זיי זאָגען העלדען, איינגעהילט אין פולווער־רויך, אין בליץ און דונער פון מלחמה, און ווייסען, אַז אין זייערע הענד איז דער שיקזאַל און רוהם פון לאַנד, זיי ענדיגען אין עראָבערישע מלחמה, כדי אָנצוהויבען די צווייטע און האָבען נישט קיין צייט אָפּצוגעבען זיך מיט היימישער קולטור, מיט סטיל, מיט דער דעקאָראַ־טיווער זייט פון לעבען. די מצבות זענען זעהר איינ־פאַך, פּראָסט כמעט. ביי די ראַנדען פון שטיין שלענגעלט זיך אַמאָל אַ בעשיירענער, געשניצטער אָרנאַמענט, און דאָס איז אַלץ. אויפ׳ן מאַרמאָר זע־נען אויסגעקריצט שטרענגע שפּאַגען, קוילען, פון וועלכע עס קנוילען זיך פלאַמענצונגען, מיליטערישע רוימ׳ישע העלמס.

אין דער סוף פון יאָהר־הונדערט. דער קלאַס פון גוט־בעזיצער האָט שוין פערזוכט דעם בערוי־שענדען טעם פון הערשען איבער מיליאָנען שקלאַ־פען, פון דעם פערגעניגענדען לעבען אין רייכע גי־טער, פון אַלע דינקייטען פון דער פראַנצויזישער קולטור. צערודערט פון דער גרויסער פראַנצויזישער רעוואָלוציע, הויבט אָן דער אַדעל זיך שרע־קען פאַר קינפטיגע סאָציאַלע איבערקערענישען. מען הייבט אָן טראַכטען וועגען דעם זין פון לע־בען און טויט. און דאָ דריקט זיך אויס אין די אויפשריפטען אויף די מצבות. די מצבות אַליין ווערען רייכער, דעקאָראַטיווער. אָנגעפּאָהרענע פראַנ־צויזישע סקולפּטאָרען האָבען אַריבערגעבראַכט אויפ׳ן רוסישען בית־עולם די גריכישע מיטאָלאָגיע, נאַקעטע נימפען און אַמורען.

דער אָנהויב פון נייִנצעהנטען יאָהר־הונדערט. דער אַדעל האָט דערגרייכט די העכסטע שטופע פון מאַכט און רייכטום. די מצבות האָבען זיך פער־וואַנדעלט אין גאַנצע געביידעס. ע סאיז פשוט אומ־פערשטענדליך, ווי אַזוי אוי אַזאַ קליין שטיק פּלאַץ, ווי א קבר, האָט מען געקאָנט אָנשטעלען אַזעלכע ריזיגע דענקמעלער. די בעסטע סקולפּטאָרען פון דער צייט האָבען דאָ אויסגעהאַקט סימבאָלען פון טיפסטען מענשליכען טרויער נאָך פּראָזאאישע גע־נעראַלשעס איי גענעראַלסקע מוהמעס.

אָבער אַביסעל ווייטער, דאָרט וואו עס הויבט זיך אָן דער נייער בית־עולם, האָט די רוסישע בורזשואַזיע פערפלייצט דעם אַדעל־קלאַס. די סוחר׳־ישע מצבות זענען נאָך רייכער אין אויסזעהן, ווי די אַריסטאָקראַטישע, אָבער לויט׳ן אינהאַלט זע־נען זיי אַ כך אָרימער. מצבות ווערען שוין מעהר נישט בעשטעלט ביי ספּעציאַליסטען־קינסטלער, נאָר זיי ווערען געליפערט פון אַ ריזיגער פאַבריק. וואו זיי פלעגען צוגעגרייט ווערען אין די טויזענטער. פאר די איבערגעבליבענע אבלים איז געווען אַלץ איינס, וואָס דער דענקמאָל דריקט מיט זיך אויס, אַבי נאָר מען פאָדערט פאַר איהם אַ טייערען מקח, ער איז געמאַכט פון טייערען שטיין און אַפילו די אויפשריפטען פלעגען פאַבריצירט ווערען מאַ־סענווייז לויט איין נוסח.

אַ גאַנצער לאַבירינט פון קברים, און מען זעהט נישט קיין וועג ווי אַרויסצוגעהן. כאָטש פער־בלייב דאָ איינגאַנצען אָבער, אַז איהר שטרענגט אָן דעם בליק, דערזעהט איהר, ווי לינקס וואַקסט אויס א שלאַנקע, שטרענגע געביידע — דאָס איז דער סאָוויעטישער קרעמאַטאָריום — דער מאָדער־נער בית־עולם פון אַ נייעם הערשענדען קלאַס.

עס איז גאָר אַ שאָר, וואָס ביים בויען פון דעם קרעמאַטאָריום, וואו די טויטע קערפּערס ווע־רען פערברענט, האָט מען נישט גענומען פאַר אַ מוסטער די אייראָפּעאישע קרעמאַטאָריומ׳ס, וואו די קוימענס ווערען אויף אַ פערשידענעם אופן פערמאַסקירט. דאָ שטאַרצט דער קוימען און וואַרפט זיך אין די אויגען נאָך פון דער ווייטענס, און אַ־ביג ציהט זיך פון איהם אַ רויכל, זעהר אַנ׳אומ־אָנגענעם רויכל.

די טיר פיהרט אַריין אין אַ הויכען, גראַמען, רוהיגען זאַל, אַ ווייסער געוועלבטער סופיט. עטליכע רייהען שטולען, אַ קליינע עסטראַדע. צווישען דער עסטראַדע און די שטולען אַ קליינער פּלאַטפאָרם פאַר׳ן ארון.

אין הינטערשטען טייל זאַל זענען דאָ צוויי טירען. איינע פיהרט אין קליינעם, ליכטיגען וואַרט־צימער, די צווייטע פיהרט צום פערוואַלטער פון קרעמאַטאָריום, צו אַ יונגענמאַן אין ווייסען מעדי־ציניִשען קיטעל.

ער זעהט אויס ווי אַ דאָקטאָר, ווי אַ וויסענ־שאַפטסמאַן. אָבער גלייך לאָזט ער אייך וויסען, אַז ער איז אַ טעכניקער בלויז און ערפיהלט דאָ די פליכטען פון אַ סעקרעטאַר, פערוואַלטער, מאַשי־ניסט, און אַז דאָס שאַרט נישט דער אַרבייט, נאָר פערקעהרט, אַ דאַנק דעם, וואָס עס פּלאָנטערען זיך נישט נאָך איבעריגע אַרבייטער־טוער און בע־אַמטע, מאַכט ער קירצער און גלאַטער דעם וועג אויף יענער וועלט. עס איז גוט, וואָס כאָטש אויף דער לעצטער סטאַנציע פון סאָוויעטישען לעבען דריקט נישט דער איבעריגער ביוראָקראַטיזם.

— אַ טעכניקער! נישט קיין גלח, נישט קיין פילאָזאָף, נישט קיין פּאָעט אָדער דאָקטאָר איז דער צערעמאָניע־מייסטער ביי דער מאָדערנער בעגראָ־בונג, נאָר אַ טעכניקער, יענע מענען דאָ זיין און טרייסטען און בערוהיגען די פאַנטאַזיע פון די אבלים, אָבער דאָס וויכטיגסטע, דאָס בעשטאַטען פון דעם טויטען — דאָס איז אַ זאַך בלויז פון טעכניק.

דאָס לעבען נאָכ׳ן טויט. וועגען דעם האָט גע־זאָגט העגעל: „נאָכ׳ן מעשענ׳ס טויט הויבט זיך גלייך אָן אין זיין קערפּער אַ ניי לעבען. אָבער דאָס איז דאָס קלעגליכע לעבען פון ווערים!״ מען הערט נישט העגעל׳ן. מען וויל קיינעם נישט הערען, ווייל עס פּרובט צושטערען די לעגענדע פון אומ־שטערבליכקייט. ריזיגע בית־עלמינ׳ס בעגאַרטלען די שמערט און אָטעמען מיט צעפוילונג. די ווערים אַ נ־עוועניג פרעסען די מוסקולען, די ביינער, דעם מאַרך. נאָכ׳ן ערשטען חודש איז דער גוף שוין אַזוי פערניכטעט, אַז די איבעריגע אַרבייט ווערט געטון בלויז פון מיקראָבען מילבען. און דער מענש פערמאַכט די אויגען אויף דעם אַלעמען און שעפּטשעט דעם זיסען ליגען: „שלאָף רוהיג, טייערער פריינד. זאָל די ערד זיין ווי פּוך איבער דיר״.

אָבער די לעגענדעס, וועלכע דער מענש דאַרף פאַר זיין טרייסט, שטאַרבען צוביסלעך אָפּ. דער קרעמאַטאָריום איז דער וועג איבער אַזאַ לעגענדע.

אין קרעמאַטאָריום ווערט דער מענשליכער קערפּער פערוואַנדעלט אין אַש. קיינעמס הענד בע־ריהרען נישט דעם גוף. דאָס פייער לעקט איהם נישט ביים פערקאָפּטשעטע צונגען. דער גוף גע־פינט זיך אין אַ שטיינערנער הייל, וועלכע ווערט צעגליהט פון דרויסען. אינוועניג איז בלויז ריינע, צעגליהטע לופט, אין וועלכער עס צעגעהט ביס־לעכווייז די מענשליכע פיגור.

רעמיש בעשטעהט דער מענש דריי־פערטעל פון געוועהנליכען וואַסער. אין דער צעגליטער לופט ווערען די דריי־פערטעל פערוואַנדעלט אין אַ פּאַר־בלאָזע פּאַרע, וועלכע הויבט זיך גלייך אויס, דאָס איבעריגע ווערט פולשטענדיג אויסגעברענט און פער־ברענט אַ חוץ דעם ליים, וועלכער געפינט זיך אין די ביינער. עס בלייבט, צום אָנדענק אין אַ וואַזע עטליכע הויפענס ווייסע, אַבסאָלוט ריינע ליימענע שטיינדלעך, און אויף טרייסעל איז גענוג, אַז זיי זאָלען זיך צעשיטען אין ווייכען אַש.

אָבער אויך אין קרעמאַטאָריום זענען דאָ פּערזענליכע לוויות. עס קומען אַהער בעגלייטען זייערע טויטע גרופּעס, אָרגאַניזאַציעס, גרויסע משפּחות. אין דער אויפ פון צעשיידען זיך מיט די טויטע איז פערשידען. עס הערען זיך דרשות פון אַטעאיסטען, הימנען פון גלחים, פרומע ווערטער פון אַ יודישער תפלה. דער אַלטער און נייער שטייגער פון לעבען מישען זיך מערקווירדיג צונויף. אַנ־אַרבייטער, וועלכער האָט זיך צעשיידט מיט זיין טאַטע לויט׳ן סאָוויעטישען, שולחן־ערוך, האָט דער־וועהן אַז ער וויינט אַ מאַנאַך און גלייך בעשטעלט ביי איהם אַ „פּאַניכידע״. דער געטרייער זוהן האָט בעזאָרגט זיין טאַטען פון אַלע זייטען.

ק.

דאס איינסעל פאר אפשאפן פון אומזאץ-שטייער

ווארשא, 12. (טעלעפאניש). אין דער פינאנץ-קאמיסיע פון סיים איז פארגעקומען א לאנגע דיסקוסיע וועגן אומזאץ-שטייער. פראפ. קושיזשאנאווסקי האט ערקלערט, אז דער רעגירונגס-בלאק האט פון סאמע אנהויב אנגענומען א שטעלונג אויפצוקלערן דער רעגירונג וועגן די נישט-ענטשפרעכנדע און אפטמאל קאטאסטראפאלע אויסמעסטונגען פון אומזאץ שטייער.

דעפ. ווישליצקי האט אנגעוויזן אויף דעם אונגעהויערן לאסט פון אומזאץ-שטייער, וועלכער רואינירט די סוחרים און אויף דער נויטווענדיגקייט פון א באלדיגער רעפארם פון דעם דאזיגען שטייער. דער אומזאץ-שטייער, וועלכער איז איינגעפיהרט געווארען בעת דער אינפלאציע און קען דעריבער נישט אין דערזעלבער פארם אנגעווענדעט ווערען אין די נארמאלע צייטען.

גרויסע שאדענס אין די יודישע קאלאניעס פון א שטורם-ווינד.

מאסקווא, 12. (טעלעגראפיש דורך יט"א). דער „עמעס" מעלדעט, אז א שטורם-ווינד האט געמאכט גרויסע שאדענס אין די יודישע קאלאניעס. בעזונדערס האט געליטען די קאלאניע „קאליניג-דארף". דער שטורם האט געדויערט 2 מעת-לעת. די פריהלינגס-זריעה איז פערניכטעט געווארען.

מיניסטארען-ראט אנגענומען א פראיעקט פון א שטענדיגען פערמעגענס-שטייער.

ווארשא, 12. (טעלעפאניש). אויף דער זיצונג פון מיניסטארען-ראט איז אנגענומען געווארען דער געזעץ-פראיעקט וועגן א שטענדיגען פערמעגענס-שטייער אנשטאט דעם איצטיגען איינמאליגען פערמעגענס-שטייער פון 1923.

מאנד-רעדע אויפ'ן באנקעט פון איטאליענישען פרא פאלעסטינא-קאמיטעט.

רוים, 12 (טעלעגראפיש דורך יט"א). דער פרא-פאלעסטינא-קאמיטעט האט איינגעארדענט א באנקעט לכבוד אלפרעד מאנד. מאנד האט געהאלטען א רעדע, אין וועלכער ער האט אנגעוויזן, אז א"י גיט גרויסע מעגליכקייטען פאר אינוועסטיציע פון קאפיטאל.

וואלדעמארעס וועגען די פויליש-ליטווישע אונטערהאנדלונגען.

קאוונא, 12 (ספ. טעל.) אין א געשפרעך מיט אויסלענדישע זשורנאליסטען האט דער פרעמיער וואלדעמאראס ערקלערט, אז דער ביזאיצטיגער פערלויף פון די ליטוויש-פוילישע אונטערהאנדלונגען גיבען נישט קיין גרונד צו פעסימיסטישע שטימונגען.

אויב די ארבייטען אין די קאמיסיעס וועלען אנטרעפען אויף געוויסע שוועריגקייטען, וועט צונויפגערופען ווערען א פויליש-ליטווישע פלענארע קאנפערענץ קיין בערלין. וואלדעמאראס האט אויך נישט פערגעסען צו בעטאנען, אז אהן דער רעגולירונג פון דער ווילנער פראגע, גלויבט ער קוים אין א פולשטענדיגען הסכם צווישען פוילען און ליטע.

קיעוו פערפלייצט.

קיעוו, 12. (טעלעגראפיש דורך י.ט.א.) דער טייך דניעפר איז ארויס פון די ברעגעס. די שטאט קיעוו און די פארשטאט סלאבאדקע זענען פערפלייצט געווארען. פלאבאדקע איז אינגאנצען אונטער'ן וואסער.

אפגאניסטאנער קעניג אין קראנשטאט

מאסקווא, 12. (ספ: טעל.) לכבוד דעם קעניג אמאנולאה איז נעכטען אין קראנשטאט פארגעקומען א גרויסע דעפילאדע פון באלטיש-סאוויעטישען פלאט. דער קעניג איז געווען אין דער געזעלשאפט פון ווארשילאוו און קאראכאן.

פערשידענעס.

(—) ווי מיר דערוויסען זיך וועט דער פאר-איצטיגער לייטער פון דער זיכערהייטס-אפטיילונג ביי דער שטעטישער סטאראסטווא ה' שער בעשטימט ווערען אלס פערטרעטער פון לאדזשער שטעטישער סטאראסטווא.

אין „ארט"

גייט „שושנת יעקב".

דער לעצטער פראגראם „שושנת יעקב" האט געשלאגען א רעקארד מיט זיין ספעציעלער פרייליכקייט, הומאר און לייכטיגקייט.

אלע נומערען רופען ארויס שטורמישע אפלאדיסמענטען.

היינט ווערט געשפילט צוויי מאל.

לאדזער נייעס.

פער'משפט א זעלנער

פאר פאליטישער אגיטאציע און דעזערציע.

(א.ב.) אין מיליטער-געריכט איז נעכטען בעהאנדעלט געווארען דער פראצעס נעגען דעם זעלנער פון 37. פיעכאטע-פולק (וועלכער שטעהט אין קוטנע), דעם 22-יעהריגען ווֹלאדיסלאוו וויארערסקי, וועלכער איז געווען בעשולדיגט, אז ער האט אין פולק געפיהרט א קאמוניסטישע אגיטאציע. נאכדעם, דערפיהלענדיג, אז מען וויל איהם פאר דער אגיטאציע ארעסטירען, האט ער דעזערטירט פון פולק, געלם געווארען אויף א פאר חדשים, און זיך שפעטער אליין געמאלדען אין פולק.

דאס געריכט האט פער'משפט דעם בעשולדיגטען וויארערסקי אויף 7 חדשים טורמע.

אפטייקען

היינטיגע נאכט-דיזשורען.

(ב) מ. ליפיעץ (פיעטרקאווסקא 193); ע. מיללער (פיעטרקאווער 46); מ. גראשקאווסקי (קאנסטאנטינער 15); א. פערעלמאן (ציגעל-גאס 64); ה' ניעוויאראווסקי (אלעקסאנדראווסקא 37); ס. יאנקעלעוויטש (אלט שטאט 9).

שומרים-פארשטעלונג אין הזמיר.

היינט, זונטאג, 4 נאכמיטאג און 8 אוונד ארדענט איין די היגע סקויטען-ארגאניזאציע „הסתדרות השומרים" 2 גרויסע פארשטעלונגען אין לאקאל פון „הזמיר". אינ'ם פראגראם נעהמען אנטייל די מיטגלידער פון דער ארגאניזאציע. אין פראגראם וועט ארויסטרעטען דער כאר אונטער דער לייטונג פון ה' דארגיזשאנסקי, גימנאסטישע איבונגען אונטער דער לייטונג פון ה' סעגאל. צום סוף וועט דער דראמאט-שער-קרייז, אונטער דער לייטונג פון ה' נעלקען, אויספיהרען עטליכע אינסצעניזירטע פאלקס-לידער, קינדער-אפערע און דעקלאראציע.

דער ארימסטער יוד

מיט דער קלענסטער ודבה

קען האבען א חלק אין

„ישיבת חכמי לובלין".

פון יודישע טעאטער.

היינט ווערט געשפילט דאלי מאלי מיט בעטי קעניג אין דער הויפט ראלע.

ווער קאן זיך אפזאגען פון א נדבה פאר'ן גרעסטען מרכז התורה

ישיבת חכמי לובלין

מעלדונג.

יוגענד-סעקציע ביי פא"י ווסכאדניא 66 פראנט 1. שטאק.

אין צוזאמענהאנג מיט די עפענונג פון אונזער „שעורי ערב" ארדנען מיר איין זונטאג, במרבר דעם 13 מאי פינקטליך 8 אוונד אין אייגענעם לאקאל א חברים-פערזאמלונג מיט פאלגענדען טאג-ארדנונג: 1) ארגאניזירונג פון שעורי ערב, 2) פרייע פארשלאגען. מיט'ן אנטייל פון די ח"ח: ר. ה. זילבערשטיין, יצחק זילבערבערג, א. אנר. איינגאנג פריי. 214

לוין - וועבער - מייסטער - פעראיין

(בזשעזשינער 7). 243

אכטונג לוין-וועבער!

היינט זונטאג 6 א זייגער אוונד קומט פאר אין פעראיינס לאקאל בזשעזשינער 7 א פערזאמלונג פון אלע לוין-וועבער וועגען זעהר וויכטיגע ענינים. ערשיינט מאסענווייז. די פערוואלטונג

Męskie Gimnazjum Humanistyczne
Tow. Sz. O. i W. T. wśród Żydów
w Łodzi, Pomorska 46, tel. 6-64

איינטריטס-עקזאמענס לויט לעקציע-סיסטעם אין אלע קלאסען הויבען זיך אן דעם 3-טען יוני ד. י.

אנמעלדונגען נעהמט אן די קאנצעלאריע פון גימנאזיום פון 10 ביז 1 נאכמ.

בעמערקונג: כדי צו בעהערען דעם אנדענק פון פערשטארבענעם דירעקטאר א. שווייצער וועט צום קומענדען שול-יאהר בעשטימט ווערען צוויי אומזיסטע פלעצער פאר יתומים, אבסאלווענטען פון א פאלקס-שולע. 231

ווארנונג!

אזוי ווי עס האבען זיך בעוויזען אין שטאט פערשידענע נאכגעמאכטע פעלד-בעטען, מאך איך בעקאנט דאס ג' פובליקום, אז די עכט-פאטענטירטע בעטען עכט-פאטענטירטע

זענען פערזעהען נור מיט דער שוץ-מארקע

PALMA-PATENT

פאר וועלכע מיר זענען פעראנטווארטליך ביז 3 יאהר.

— צו בעקומען איז אלע געשעפטען. —

אויסערדעם, בעזיצען מיר שטענדיג אויף לאגער אין א גרויסען אויסוואהל

ניקעל-בעטען, אמעריקאנקעס,
ניקעל-קינדער-בעטען, קינדער-וועגעלעך,
טיש-בעטען, קינדער-בענקעלעך
מעטער-מאס, אויף רעדלעך.

מאטראצען געבעטע, שאטקאווע און קאנאדיסקע. קאזעטקעס און טאפטשאנעס.

בעמ.: בעטלעך מיט ווענטלעך ווייס אדער ברוין 17 זל.. פאלאווע בעטלעך 14 זל.

רעיעלע בעהאנדלונג. פאבריקס-פרייזען. זעמטליכע רעפעראטורען.

הורט! לאדז, פאלנאצנא 24, טעל. 31-85. דעטייל!

אנאנסען אין „נייעם פאלקסבלאט"

האבען דעם גרעסטען ערפאלג!

Dr. med. I. WAJNBERG
CEGIELNIANA 47, Tel. 26-02.

Dr. Z. Rakowski

Dr. med.
J. MANDELBAUM
Zawadzka 16a, tel. 27-52

בעקאנטמאכונג.

דערמיט האבען מיר דעם כבוד מיטצוטיילען דער געעהרטער קונדשאפט, אז פונ'ם 1-טען מאי ד. י. האבען מיר אנפערטרויט דעם אויסשליסליכען פערקויף פון אונזערע אויסארבייטונגען אויף דער לאדזער וואיעוואודזטווע – דער לאדזער פירמע

Herman L. Grünspan

w ŁODZI, ul. Pomorska 18.

מיט אלע בעשטעלונגען בעטען מיר העפל. זיך צו ווענדען צו דער אויבענדערמאהנטער רעפרעזענטאנץ

POLSKIE HUTY SZKŁA
Sp. Akc. KROSNO (Młp)

דערמיט מאכען איך בעקאנט דער געעהרטער קונדשאפט, אז איך האב איבערגענומען אויף דער לאדזער וואיעוואודזטווע דעם אויסשליסליכען פערקויף פון די פאבריקס-אויסארבייטונגען פון

Polskie Huty Szkła Sp. Akc. KROSNO

מיין לאגער וועט שטענדיג זיין פערזעהען מיט א פולען אסארטימענט פון די פאבריקס-אויסארבייטונגען און וועל זיך בעמיהען צו בעדינען די געעהרטע קונדשאפט צו איהר פולשטענדיגער צופרידענהייט

מיט אכטונג

S. HERMAN L. GRÜNSPAN
Łódź, Piotrkowska 18, tel. 31-18. 236

GIMNAZJUM ŻEŃSKIE
z pełnemi prawami gimnazjów państwowych (kateg.A.)
MARJI HOCHSTEINOWEJ
Wólczańska 23, tel. 14-27.

נייע שילערינס ווערען איינגעשריבען טעגליך פון 9 ביז 2 מיטאג און פון 5 ביז 7 אין אוונד. 234

MIEJSKI KINEMATOGRAF OŚWIATOWY

Wodny Rynek (róg Rokicińskiej) tel. 18-26
Dojazd tramwajami 16 i 10.

Od wtorku, dnia 8-go do poniedziałku, dnia 14-go maja 1928 r. wł.

Dla dorosłych:

Świat w płomieniach

Dla młodzieży:

„POD OSŁONĄ NOCĄ"

Dramat w 7-miu częściach z życia kowboyów.
Wpoczekalniach kina codz. do g.22 audycje radjofonicz.

נוויכטיג פאר ה"ה פריזיערס!!!

קעלנישע בלומען=וואסער	3.50 אַ קילאָ
וועזשעטאַל	„ 1.50
ראַזיר=זייף „פּיקסין"	„ 7.60
ברילאַנטין	3.50

פראַנצויזישער לאַקיר 45 גר. אַ דעקאַ.
ווי אויך איז צו בעקומען פערשידענע פלאַטין־ און שטאהל=זאַכען צו פאַבריקס־פרייזען.
מיט אכטונג
י. דרוקער, זאוואַדזקאַ 11.

Dr. med.
E-Szereszewska
Cegielniana 66, tel. 65-45
קינדער־קראַנקהייטען.
נעמט אָן פון 8—9 פריה און פון 3—4 נאָכמ. 888

אַלאַכאַל פון 6 ביז 10 צימער
ווען עס איז מעגליך מיט אַ גאָרטען, ווערט געזוכט. עס קאָן זיין אויסער דעם צענטער.
צו ערפאַהרען ליפּאָווע 31, וואוינונג 36. 111

לעטשניצע פון דאקטוירים ספּעציאַליסטען
און ערצטליך־דענטיסטישער קאַבינעט
זגיערסקא 17 טעל. 16-33.

ד"ר ראַקאָווסקי	נאָז האַלז, אויערן קר.	10—11 2—3 7—6
ד"ר רוזשאַנער	הויט און געשלעכט קר.	10—11 1—2
ד"ר גאָלדשטיין־פּאָלאַק	אוינגען־קראַנקהייטען	1—2 7—8
ד"ר יוסטמאַן	נערווען קראַנקהייטען	12—2 חוץ זונ.
ד"ר ראַזענצווייג	קינדער־קראַנקהייטען	10—12 4—5
ד"ר פּאַפּיערני	פרויען און געבורטס־הילף	11½—1 5—6
ד"ר קאַגאַן	כירורגיש־קראַנקהייט. 5-4 זונ.	1—2
ד"ר הויינבערג	אינ. העאַרץ לונגען־קר.	11—1 5½—7
ד"ר סטופעל	רענטגען	10—12 4—6
א. גראָדזענסקי	צאָהן־ארצט	3—7
נ. ראָזעס	צאָהן־ארצט	9—2

צאָהן־טעכניק, פּלאָמבירונגען, קאָראָנען, גאָלדענע צעהן א. א. וו.
בײַ דער לעטשניצע איז געעפענט געוואָרען
א רענטגען־אינסטיטוט
היילונג פון הויט קראַנקהייטען פון קאָפּ (פּאַרך) מיט רענטגענשטראַהלען, פאר בעשטראַהלונג און דורכלייכטונגען, קאַטאַר־לאַמפּע, דיאַטערמיע, עלעקטריזאַציע, אַלע מעגליכע אַנאַליזען. אַ קורס פאר שמאַטלער.
אימפּונגען געגען שארלאַך (שקאַרלאַטין) פון 4—5 נאָכמ.
די לעטשניצע איז אויך אָפן זונטאַג.
וויזיט אין דער שטאַט.
ערצטליך־קאָסמעטיש. גאַבינעט
פּראָף. מ. מאַרקוס נעהמט אָן פון 5—7 אָוונד

עלטערן!

פאַר 3 זלאָטעס אַ וואָך הערט געלערנט מיט קינדער דאָס לערנען אין פאָלקס־שולען: חומש, רש"י נ"ך משניות, גמרא יהדות היסטאָריע, לערנען און שרייבען העברעאיש און יודישע ברית. צוזאַמענשטעלען דורכ'ן צוזאַמען אָרטאָדאָקסישען העברעאישען לעהרער י. ד. ראַזענפעלד. פלאַץ וואָלטשאַנסקי 6 קווער אַפּ. רעכטס 2 שט. נעם. ס'ווערן אויך אַנגענומען אנפענגער פון 5 יאהר אן
אַ שטרענג רעליגיעזע ערציהונג! ערפאָלג גאַראַנטירט!

Dr. med.
BRAUN
28 פּאַלודניאָווא 28.
טעלעפאָן 40-26.
ספּעציעל־ארצט פאַר הויט און געשלעכטס קראַנקהייטען און מענער־שוואַכע.
בעהאַנדלונג מיט קוואַרץ־ליכט (האָר־אויספאַל)
נעהמט אָן פון 9 ביז 11 פריה און פון 5—8 אָוונט.

Dr. med.
Wolf Eychner
פרויען־קראַנקהייטען און אַקושעריע
זגערזשער 11 טעל. 84-72.
נעהמט אָן אין דער לעטשניצע פּיאָטריקאָווער 294 פון 12—2 נאָכמ. און דערהיים פון 6-8 אָוונט.

Dr. med.
A. Szmirgeld
קינדער־ארצט
Cegielniana 6, tel. 51-89
נעהמט אָן פון 5—7 אָוונט

Dr. ADAM
GROSGLIK
Al Kościuszki 27
tel. 51-78,
הויט און ווענערישע קראַנקהייטען; און קאָסמעטיק אינבעט. נעהמט אָן פון 5—7 אין אָוונט

Dr. med.
L. Pikielny
אוראָלאָג
ספּעציאַל־ארצט פאַר נירען, בלאָזען און האַרן קראַנקהייטען
Nawrot 8,
telefon 19-90.
נעהמט אָן פון 4—7 אין אָוונט

עס ווערט געזוכט אַ
מאַשין־שפולערן
אין שטריקער צו פ.ד.
זיך צו ווענדען אין סוועטער־פאַבריק נאָוואָמיעסקאַ 19.

אַ קאַסע=שראַנק
געפּאַנצערט געלעגענהייט־ליך ביליג צו פערקויפען.
צו ערפאַהרען אין אַדמינ.

אַ פראַנטאָווע
מעבלירט צימער
צו פערמיטען.
צו ערפאַהרען אַל. 1 מאַי 41 וו. 21 פון 1—5 נאָכמ.

דער בעוואוסטער
קאַליגראַף
און שרייבער
י. בערמאַן וואוינט יעצט צעגעלניאַנאַ 59 229

אַ מעבלירט
צימער
פאַר 2 אַנשטענדיגע יונגע־לייט און צענטרום שטאָט איז צו פערדינגען בײַ קרענגעל זאַוואַדזקאַ 10

קינא „MIMOZA" קילינסקי 178

היינט און פאָלג. טעג! היינט און פאָלג. טעג!

גרויסע פּרעמיערע!

„ווען אמאָל ליבט..."

קירצליך: קירצליך:
די וואָהנזיניגע נאַכט

אייל דיך, ווייל דו קענסט פערזעהען
אונ פון אייגענער שולד קענסטו אדורכלאָזען די געלעגענהייט צו געווינען
700.000 זל.
דעריבער פערזעה דיך מיט אַ לאָס צו דער 1-טער קלאַס פון דער 17-טער מלוכה־לאָטעריע
אין לאָטעריע=קאַנטאָר פון
ב. ווינבערג
לאָדז, פּיעטריקאָווער **42**
— טעלעפאָן 87=7. —
די ציהונג קומט פאָר דעם 19-טען און 21-טען מאַי ד. י.
אויסוועַרטיגע שיק איך אַרויס לאָסען נאָכ'ן איינצאָהלען אויף רעכנונג P. K. O. 61016

Polski Bank Przemysłowy Sp. Akc.
We Lwowie
ODDZIAŁ W ŁODZI
Piotrkowska 29.

Przyjmuje wkłady i lokaty w złotych i obcych walutach, oraz załatwia wszelkie tranzakcje wchodzące w zakres bankowości na najkorzystniejszych warunkach. Wynajmuje schowki depozytowe. 235

OGŁOSZENIE.

Opierając się na Rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 10 lutego 1926 roku „O regulowaniu cen przetworów zbóż chlebowych mięsa i jego przetworów, oraz odzieży i obuwia przez wyznaczanie cen" (Dz. U. R. P. Nr. 18, poz. 101) na Rozporządzeniu Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 31 sierpnia 1926 r. o zabezpieczeniu podaży przedmiotów powszedniego użytku (Dz. U. R. P. Nr. 91, poz. 527 art. 8), oraz na uchwale Magistratu m. Łodzi z dnia 16 kwietnia 1926 roku – niniejszem podaję do wiadomości mieszkańcom m. Łodzi co następuje:

Uchwałą Magistratu m Łodzi Nr. 410 z dnia 11 maja 1928 roku zostały wyznaczone ceny maksymalne (najwyższe):

Na przetwory zbóż chlebowych za 1 klg.:

W HURCIE:

mąka żytnia 65%	— gr.
mąka pszenna 55%	82 „

W DETALU:

mąka żytnia 65%	Zł. —
mąka pszenna 55%	„ 0.90
chleb żytni pytl. 65%	„ 0.70
„ razowy	„ 0.60
bułki	„ 1.20

W myśl zacytowanego Rozporządzenia Rady Ministrów par. 7 wyżej wyznaczone ceny maksymalne obowiązują na terenie m. Łodzi od dnia następnego po ogłoszeniu.

Zaznaczam, że zgodnie z §§ 10 i 11 wymienionego Rozporządzenia Rady Ministrów, winni żądania lub pobierania cen wyższych od wyznaczonych lub nieujawnienia tych cen w cennikach właściwych przedsiębiorstw handlowych, będą karani przez władzę administracyjną I instancji według art. 4 Rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 31 sierpnia 1926 r. o zabezpieczeniu podaży przedmiotów powszednigo użytku (Dz. U. R. P Nr. 91 poz. 527) – **aresztem do 6 tygodni lub grzywną do 10 tysięcy złotych,** o ile dany czyn nie ulega surowszemu ukaraniu w myśl innych Ustaw Karnych.

Łódź, dnia 12 maja 1928 roku.

224 **Prezydent m. Łodzi (—) BR. ZIEMIĘCKI.**

איך קויף און פערקויף **מעבעל**
דיוואַנעס, פּעלצען, נײַ־מאַשינען, גאַרדעראָבען, סאַמאָוואַרען א.ז.וו. און צאהל די העכסטע פרייזען
א. ווייצמאַן נאַרוטאָוויטשאַ **19** (דזיעלנאַ)
(29 אין מעבעל־געוועלב, (פּריוואַט־וואוינונג שענקעוויטש
בײַ מיר איז שטענדיג דאָ פערשידענע גענוצטע מעבעל אין גוטען צושטאַנד צו פערקויפען. 218

קעטעז
צו שליכטען און שערען
קאַמגאַרן, בוימוואָלענע און שטריכגאַרן
זאָרגפעלטיג און רעעל אויסגעפּערטיגט נעמט אָן
:–:–: די פירמע :–:–:
מ. זיידלער און מ. פשיגורסקי
פּאַלודניאָווא 68.

אַבאָנאַמענטס=פרייז: אין לאָדז — 5 זל. אַ חודש מיט אַפּטראָגען אַ היים; אויף דער פּראָווינץ — 6 זל. אַ חודש; אין אויסלאַנד מיט 30 פראָצ. טייערער.
פאַר'ן אינהאַלט און ווערטרעפען די אנאַנסען איז דער פערלאַג נישט פעראַנטוואָרטליך
די אַדמיניסטראַציע איז אָפען בייטאָג און ביינאַכט.

אַנאָנסען=פרייז: פאַר'ן טעקסט—15 גר. פרייטאָג און ערב יו"ט—20 גר. אין דער זייט 7 שפּאַלטע
אין טעקסט—40 „ „ „ „ „ —60 „ „ 4
פאַר אַ מילימעטער־שורה: נאָכ'ן טעקסט—10 „ „ „ „ „ —15 „ „ 7
אויסער דער שטאָט 50 פראָצ. טייערער. אויסל. 100 פראָצ. טייערער. מעלד נגען—10 גר. אַ וואָרט

Ze Wydawnictwo „Najer Folksblat", spółdz. z odpowiedz. udziałami: Ch. J. Brzustowski i D. Silberberg
Czcionkami i druk. „Najer Folksblat", Piotrkowska 21.
Redaktor odpowiedzialny Ch. Kaufman